

ՈՐՊԵՏՈՒ ՔԻՒՐՏԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՆ ԹՈՒՐԹԻԱ ՉԹԱՓԱՆՑԵՆ...

Թուրքիոյ բանակի հրամանատարութիւնը «գլխունորական գօտի» հռչակած է Հայաստան - Թուրքիա սահմանը, որպէսզի Հայաստանէն դէպի Թուրքիա բնակեցուցմը դադարի. կը յայտնէ «Ազատութիւն» ռատիոկայանը:

Կարգադրութիւնը կը վերաբերի յատկապէս Կարսի շրջանին: Սահմանը կրնան անցնել միայն յատուկ անցագիր ունեցողները:

ՔԱՆԱՅԻ ՁՈՂԵՐՈՒՆ
ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՃԳԱՅԻՆ ԴԵՊԵ

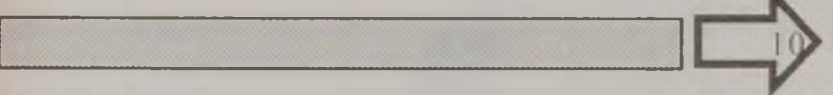
Հարաւի վրայ խորաշէն յարձակումին դադրեցուցնել 4 օր ետք, այսօր, յունարձակները դարձեալ պիտի ուղղուին Քանայ, ուր տեղի պիտի ունենայ մօտաւորապէս 10 օր առաջ տեղի ունեցած հաւանական սպանդին հաւաքական յուղարկւելու թիւերը, որ պիտի գգենու ազգային դէպքի մը տարողութիւնը:

Պատերազմական գործողութեանց դադրեցման համար ճշգրտած ժամկէտէն (Շարաթ արեւածագ) ետք, Հարաւի մէջ ստեղծուած է սպասողական ու լարուած վիճակ: Սպասուած առաջիմ կապ չունի գլխունորական պարզացուածներուն հետ, այլ կապուած է քանդուած ու փճացած կառոյցներուն վերակերտումին համար օժանդակութիւններուն: Այս իմաստով, ուշադրաւ է Փարիզի մէջ այսօր նախատեսուած Շիրաք - Հրապարակ գերաստիճանը (տեսնել 2րդ էջ):

Գետնի վրայ գարգացումներուն գուցահեռ, առնչակիցները քուլիսներու մէջ հաշիւի խտտած են, տեսներու համար, որ 16օրեայ պատերազմը ինչպիսի կացութիւններ եւ խաղաքարտեր ստեղծած է:

ՊՈՍԹՐԻԻ ՀԻՒՆԴԱՆՈՒՅԻՆ ՄԷՋ
ՀԵՐԱՌՈՒԻ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ Հ. Յ. Դ. ԵՒ ՔՈՅՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆՅ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՅԻՉՆԵՐԸ
ՅԱՏՈՒԿ ԹՎԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՂՈՍԹԸՆԵՆ.

Կիրակի, 26 Ապրիլի երեկոյեան, նախօրօք առնուած ժամադրութեամբ մը, Հ. Յ. Դ. Արեւելեան Միացեալ Նահանգներու Կեդրոնական Կոմիտէն եւ քոյր կազմակերպութիւնները

ԱԿՆԱՐԿ
ՈՎ ԻՆՉ ՇԱՀԵՑԱԻ,
ՈՎ ԻՆՉ ԿՈՐՍՆՑՈՒՅ

Հիմա, երբ ալ Հարաւի մէջ թնդանօթները լուծ են եւ դուսնագլխութիւնը հանգիստ կ'ընէ, բոլորը իրենք իրենց հետ հաշիւի նստած են եւ կը փորձեն իրենք զիրենք, իրենց համակիրներն ու հետեւողները համոզել, թէ ինչպիսի շահեր ապահոված են 16 օրուան անաւոր պատերազմէն:

Իսրայէլ կ'ըսէ, որ թէեւ 100 միլիոն տուարի վնաս կրած է, բայց ձեռք բերած է իր հիւսիսի գօտիին պահպանութիւնը (մոռցուած է թէ ո՞վ դրդեց անոր խախտումը), պաշտօնը վերադարձուցած է լիբանանեան հողի վրայ, Փերէս կ'ետեք շահած է ընտրական գետնի վրայ, հետեւաբար, ըստ ամենայնի, Իսրայէլ շահաւոր է:

Ուաշինկթըն գոն ըլլալու պատճառներ ունի, որովհետեւ լուծման վերջին փուլը իր միակնական դերակատարութեամբ էր. Քրիստաֆըրի առանձինն երթեկէներուն համբով, հետեւաբար, ան կրնայ հապտատան, որ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գլխաւոր եւ միակ դերակատարը ինք կը մնայ:

Փրանսա կրնայ համամիտ չըլլալ ամերիկեան այս եզրակացութեան եւ ըսել. որ երկար ատենէ իր բացակայած մէկ շրջանին մէջ աղդու դերակատարութիւն ունեցաւ եւ, արդարօրէն, աւելի հաւատարմակշռուած իր մօտեցումին բերումով հետեւեալ շահեր ապահովեց շրջանին մէջ՝ շահելով արաբական կողմին համակրանքը:

«Հըզպալլա» կը յայտարարէ, որ ինք է գլխաւոր շահաւորը, որովհետեւ իր յայտարարած պահանջները Լիբանանի գլխիւրը ռմբակոծումէ գերծ պահելը, գահացում գտան, առանց Հարաւէն իր արմատախիլ ըլլալուն, ինչպէս կ'ուզէր Իսրայէլ: Զինագուլի ժամկէտէն միայն 2 վայրկեան առաջ Իսրայէլի մէջ ինկած հրթիռները պերճաբար պատգամ էին:

Սուրիա եւս արդարօրէն կրնայ ըսել. որ իր մօտեցումը արդարացաւ, որովհետեւ Իսրայէլ չ'աջողեցաւ ուաշինկթընեան բանակցութեանց մէջ իր պարտադրել փորձածը գլխունորական միջոցներով պարտադրել իրեն ու Լիբանանին:

Լիբանան եւս շահաւոր դուրս եկաւ քանի մը կէտերով: Ժիշդ կ'ըսէր վարչապետ Հարիրի, երբ կը նշէր, որ գլխունորական լուծումը անկարելի է: Լիբանան նաեւ շահեցաւ Իսրայէլի դեմ ազատագրական պայքարը շարունակելու իրաւունքը, որուն կողքին են Սուրիա եւ Լիբանանի դատին բոլոր հաւատացողները եւ աղջ համբով Լիբանանի հետ շահաւորները: Տակաւին, Լիբանան շահեցաւ շատ կարեւոր կէտ մը. Իսրայէլեան յարձակումը անհաղթելով միակամութիւն գոյացուց Լիբանանի մէջ, ինչ որ արհամարհելի չէ:

Ի վերջոյ, վնասող չ'եղաւ:

Նոյաւ: Վնասողները եղան զոհերը, վիրաւորները: Վնասեցին անոնք, որոնք չէին բնակարանները բողոքեցին իտեհապահար եւ իրենց վերադարձին, անոնց պատերն անգամ չ'գտան ու նստեցան մոյրիլի վրայ: Վնասեցին անոնք, որոնց պարտեցին ու աշխիլն այս տարւան բերքը փոշիացաւ: Մէկ խօսքով, վնասեց հարաւեցին, ու անոր հետ բոլոր լիբանանցիները:

Ո՞վ պիտի ընէ հաշիւը, թէ 16 օրերը քանի՞ տարիով հետ տարին Լիբանանը եւ անոր տնտեսութիւնը, որ կը փորձէր 15 տարիներու հսկայական կորուստը հաւասարակշռութեան մը բերել:

Բայց նաեւ պէտք է արձանագրել. վերականգնելու եւ վերակերտելու Լիբանանի ու լիբանանցիներու ոգին չէ կորսուած:

ԱԶԳԱՅ
AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE
ازتاک جريدة يومية سياسية وأدبية - اليوم السابع
1000 Լ.Ո. 7109 ՏԱՐԻՎ, ԹԻՒԻ 45 (19345) ԵՐԱՅԵՐԱՐԹԻ, 30 ԱՊՐԻԼ 1996 10 ԷՋ

ՄԱՌՆԷՈՒԼԻ ԾՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ
ԿԱՄՈՒՐՋ ՄԸ ԱԿԱՆԱՀԱՐՈՒԱԾ
Վարստանի մէջ Հայաստանի սահմանամերձ Մառնեուլի շրջանին մէջ, ինքնաշարժներու կողմէ օգտագործուող կամուրջ մը անկասկածաբար եւ մեծապէս վնասուած է երկէ: Ինքնաշարժներու երթեկը դադրած է:

Ծանօթ է, որ նոյն շրջանին մէջ ճամբաներն ու շուկաները գլխիւրը լարակա խաղաղարարութեան թրախ դարձած են անցեալին: Այս անգամ՝ եւս, կ'ետեղրուի, որ պայքարը իսպախարարութիւն է:

ՁՈՅԳ ԸՆՏՐԱՊԱՅԱՐԱՆԵՐՈՒ ՄԹՆԱԼՈՐՏԻՆ ՄԷՋ

ՔԼԻՆԹԸՆ ԵՒ ՓԵՐԷՍ
ԿԸ ՉՕՐԱԿՑԻՆ ԻՐԱՐՈՒ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 26 (ՌԷՐԹԸ) - Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթոնը եւ Իսրայէլի վարչապետ Շիմոն Փերէս վերանորոգեցին իրենց յանձնառութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան հանդէպ, խոստանալով որ արմատական խաւամական չարժումներու նորոգումը յարձակումները պիտի չփոխեն իրենց կեցուածքը:

Քլինթոնը ռաւ, որ դարեւրու ընթացքին հալածանք, քաղոր եւջարդ ճակդ ուրժած հրեայ ժողովուրդը անգամ մը եւս գլուխը բարձրացնելով պիտի ըսէ, որ «Հըզպալլա» եւ «Համաս» պիտի չ'աջողուին հոն՝ ուր ուրիշներ ծախողեցան:

Քլինթոնը եւ Փերէս Կիրաւի օր խօսք առած էին վրօ-իսրայէլեան յանձնախումբի մը տարեկան ժողովին, ուր Քլինթոնը ողբնուեցաւ, իրրեւ «Իսրայէլ յաւաքողութեան րեկամը, որ Սպիտակ Տուն հասած է»:

Քլինթոնը, որ Փերէսի պէս ընտրութիւններու տարուան մէջ է, գովեց գայն, լսելով, որ Փերէս իրենց ամբողջական ընկերակիցն է խաղաղութեան համար:

Փերէս ետօրեայ այցելութեան մը համար Միացեալ Նահանգներ հասած էր Կիրաւի օր: Այլ նպատակներու կողքին, Փերէսի այցելութեան պատճառներէն մէկն ՄԱԿԻՆԷԶԻ ԵՒ ՍԱՐԱՅԻՆՏԻ ՄԷՋ
ՀԱՐԱԻՑԻՆԵՐՈՒՆ ՅԱՏԿԱՅՈՒԱԾ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ
ՕՃԱՆԴԱԿԻՆԻԹԵԱՆՅ ՅԱՆՁՆՈՒՄ

Սուրիա կը յայտարարէ, որ Իսրայէլի եւ «Հըզպալլա»ի գլխեալներուն միջեւ գոյացած գլխաղուլի համաձայնութիւնը ցոյց կու տայ Դամասկոսի կարեւոր դերակատարութիւնը շրջանին մէջ:

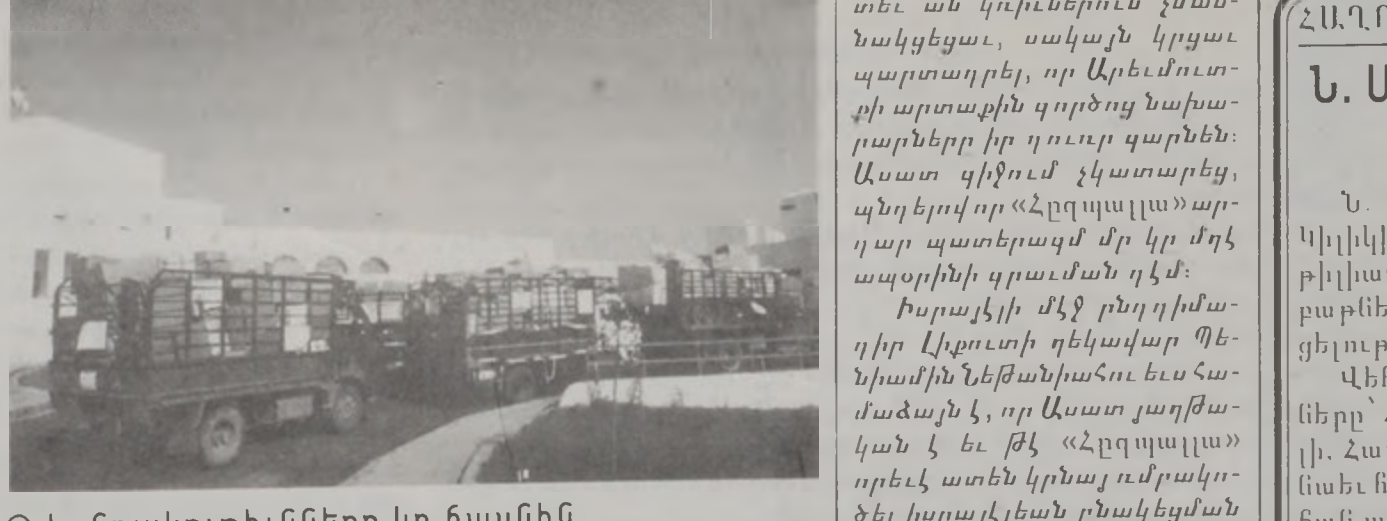
Դամասկոսի ռատիոկայանը հաղորդեց նաեւ, որ Իսրայէլեան յարձակումները նուաճում մը չեղան Իսրայէլի համար, որ չ'իրականացուց իր գաղտնի եւ րացայտութիւնները: Ռատիոկայանը չեղեց, որ բոլոր երեւոյթները եւ իրադարձութիւնները կը փաստեն, որ շրջանին մէջ արդար եւ ամբողջական խաղաղութեան մը մենակէտը եւ վերջակէտը Սուրիան է:

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ «ՀԸԶՊԱԼԼԱ» ՅԱՂԱԿԱՆ
Արար յիս անագէտներ կը հաստատեն, որ Սուրիա եւ Իրանի հովանաւորութիւնը

ՄԱԿԻՆԷԶԻ ԵՒ ՍԱՐԱՅԻՆՏԻ ՄԷՋ
ՀԱՐԱԻՑԻՆԵՐՈՒՆ ՅԱՏԿԱՅՈՒԱԾ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ
ՕՃԱՆԴԱԿԻՆԻԹԵԱՆՅ ՅԱՆՁՆՈՒՄ

Պատուիրակութիւնը տիպիկ Ռանտա Պըրրիի մօտ

Օժանդակութիւնները կը հասնին Մաայլէհի կեդրոնը (Լուսանկարներ՝ ԱՐՄԷՆ ԱՊՏԱԼԵԱՆԻ)

Հարաւի գաղթականներու օժանդակութեան աշխատանքներու ծիրին մէջ, Կիրակի օր, Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն եւ Լիբանանահայ Օգնութեան Խաչի Շրջանային վարչութիւնը ներկայացնող պատկերասրահներուն մը այցելեց խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի Մաայլէհի ապարանքը, ուր տիպիկ Ռանտա Պըրրիի յանձնուեցաւ 14 բեռնակառք ապրանք, կազմուած ուստետեղէնի, հագուստեղէնի եւ խոհանոցային իրեղէններէ: Բեռնատար ինքնաշարժները փոցային իրեղէններէ: Բեռնատար ինքնաշարժները փոցային իրեղէններէ: Բեռնատար ինքնաշարժները փոցային իրեղէններէ: Բեռնատար ինքնաշարժները փոցային իրեղէններէ:

Սուրիա կը յայտարարէ, որ Իսրայէլի եւ «Հըզպալլա»ի գլխեալներուն միջեւ գոյացած գլխաղուլի համաձայնութիւնը ցոյց կու տայ Դամասկոսի կարեւոր դերակատարութիւնը շրջանին մէջ:

Ամերիկեան Խորհրդարանի աւելի քան 55 անգամներ մասնակցած են լիշաւակի ալն հանդիսութեան. որ նուիրուած էր Ապրիլ 24ին եւ տեղի ունեցաւ ամերիկեան խորհրդարանի կեդրոնին մէջ, կը հաղորդէ Հայ Դատի Յանձնախումբին մէկ տեղեկագիրը:

Խօսք առած են 14 ներկայացուցիչներ (հանրապետական թէ դեմոկրատ): Անոնք ընդգծած են, որ Հայկական Ցեղասպանութիւնը 81 տարի առաջ տեղի ունեցած պատմական իրողութիւն է ու ամերիկեան կառավարութիւնը պէտք է հետապնդէ Թուրքիոյ կողմէ անոր հանդէմ: Անոնք նաեւ շեշտած են, որ աղջ դեպքերը այսօր կը շուրջեն ոչ միայն հայերը, այլ բոլոր անոնք, որոնք հետաքրքրուած են մարդու իրաւանց բռնաբարոյմներով:

●ԻԼԻՆՈՅՍԻ հաճագապետ ձիմ էտկըրը հրամանագիր մը ստորագրած է եւ Ապրիլ 24ը հռչակած է հայոց հաճագապետներուն լիշաւակի օր:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԵՆ ՆԱՄԱԿ՝ ՆԱԽԱԳԱՅ ԱՍԱՏԻ

«ՀԱՅԵՐԸ ՍԷՐ ՈՒԵՂԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ»

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Սուրիական «Սաւա» լրատուական գործակալութեան հետ հարցազրույցի ընթացքին, Արամ Ա. Կաթողիկոս երկէ յայտարարեց անորապարձաւ Հայ ժողովուրդի ժամանակակից պատմութեան մէջ Սուրիոյ ճշգրտորդ դերակատարութեան ու ռաւ: «Թրքական ջարդերէն ճողուցած մեր ժողովուրդը գաւակներուն համար, Սուրիան դարձաւ սիրոյ, եղբայրութեան ու իրադարձութեան ուխտիս: Մենք թրքական հողին վրայ խաւար տեսանք. իսկ հոս սուրիական հողին վրայ լոյս, հոն ջարդ ու քսոյր, իսկ հոս՝ սէր ու եղբայրութիւն. հոն՝ ման, իսկ հոս՝ կեանք: Եւ ճիշդ ատոր համար, Սուրիան մեզի համար դարձաւ անորապարձաւ եւ սուրիացիի եղբայր ժողովուրդ: Մենք ամբողջականօրէն մասնակից դարձանք սուրիական հայրենիքի վերաշինութեան եւ իսկ իր արդարութեան անոր մ'ղած պայքարին»:

Անդրադառնալով Լիբանանի եւ Սուրիոյ յարաբերութեանց, Վեհափառ Հայրապետը կարեւորութեամբ չեղեց. «Լիբանանի եւ Սուրիոյ յարաբերութեանց իւրաքանչիւր նկարագրից: Այս երկու գերիշխան ու անկախ երկիրներուն միջեւ պէտք է յարաբերութիւնները

ԿԵՐԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ
ՇՈՒՏԱՓՈՅԹ ԱՊԱԲԻՆՈՒՄ
ԿԸ ՄԱՂԹԵ ՆԱԽԱԳԱՅ ՀԸՐԱՌՈՒԻՒՆ

Երկու կէսօրէ ետք, Տալէոյ կապարած իր նովատիկական ապրիլներէն վերադարձն անմիջապէս կար. Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս եկեղեցական իրաւաբանական հասարակ Իլիաս Հըրաւիլի հետ, Պատրիարքի նիստիցանցին մէջ (Միացեալ Նահանգներ) եւ անոր մայրեց շուրափոյր աղաքինում:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ ԱՆԹԻԼԻԱՍ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ երկէ կէսօրին վերադարձաւ Ս. Աթոռ, լսնիլիս: Վեհափառ Հայրապետը անցեալ երկու շաբաթներուն կը գտնուէր Սուրիա, հովուապետական աշխատեամբ:

Վեհափառը եղաւ Բերիոյ Թեմի գաւազան շրջանները՝ Հալէպ, Շաուպիէ, Լաքաիա, Քեսապ, Գամիշլի, Հալապ, Ռաքքա, Թէ Ալիսա, Տէր Զօր եւայլն: Ան նաեւ հանդիպումներ ունեցաւ պետական բարձրաստիճանի պատասխանատուներուն հետ:

ԴԻԻԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ԱՐԷՆ ԲԱՅՈՒՆԸ
SADE SNACK
RESTAURANT
●25 տեսակ համադրած սանտուիչ ●Խորովածի համը տեսակներ ●ՍԱԼԱՏ ՊԱՐ, ՇԱՒԻՐՍԱ, ●ՓԻՑԱ, ●ՊՈՐՈՇԵՐ ՀԱՒ ԵՒ ՀԱՄՊՐԿԸՐ
●Ամառնային համադրուած ԹԵՐԱՍ, օժտուած աւազանով ●*Բաց է ամէն օր, մինչեւ ուշ գիշեր*
Հասցէ՝ Պատշտիկ, օրոքբաւ Մար Թագլա, Տրիւնաւ, Սեպիլի նամբուն դիմաց, սանթրք-ԲԱՄԱՐ: Հեռ. 03-618804

Ս. Մ. 2

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՆԱՄԱԿԸ ՆԱԽԱԳԱՅ ՀԱՅԵՁ ԱՍՍԻՆ

Բերիդյ Ռեմի տուած իր հովուապետական ալիքնու-
թեան ասարտին. 29 Ապրիլ 1996. Ն.Ա.Ս.Տ.Տ. Արամ Ա.
Վեհափառ Հայրապետը Հայդեհ հետեւեալ շնորհա-
կալական գիրը լղեց Սուրբոյ ճախագան Հաֆեզ Ասա-
տին. -

Նորին Վեմմութիւն
Նախագան Հաֆեզ էյ Ասատ
Նախագահ Սուրիական Ախաբական Հանրապետութեան
Կամասկոս.

Սուրբոյ հալութեան տուած Մեր հովուապետական
անդրանկալ ալիքնութեան ասարտին, Ձերդ Վեմմութեան
կը փոխանցեմք Մեր խորագրած շնորհակալութիւննե-
րը այն ջերմ ու ազնիւ ընդունելութեան համար, որուն
արժանացանք Սուրբոյ մէջ, կուսակցական, պետական,
կառավարական պատասխանատուներուն եւ ընդհան-
րապէս սուրիացի ժողովուրդին կողմէ: Արդարեւ, այս
բացակայ յարգանքը Մեր անձին նկատմամբ պերճա-
յօս լկալութիւն մըն է Հայ ժողովուրդին եւ Մեծի
Տանն կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան նկատմամբ Ձեր
ցուցաբերած սիրոյն ու գնահատանքին:

Ձերդ Վեմմութեան կը փոխանցեմք Մեր ջերմ շնոր-
հակալութիւնը ի տես սուրիական սիրելի հայրենիքին
վերջին 25 տարիներուն արժանագրած բազմաթիւ իրա-
գործումներուն եւ հսկայաքալ վերելքին: Մենք Մեր
հովուապետական ալիքնութեան ընթացքին հանե մօ-
տեն ակնաւորեալ եղանք այս երկրի գաւակներուն միջեւ
ազգային զօրեղ միութեան եւ օրինակելի եղբայրու-
թեան:

Հաֆեզ Ասատի Սուրբոյ մէջ Մենք տեսանք ազա-
տութիւն եւ ժողովրդավարութիւն, լաւաջղմութիւն
եւ յարատեւ վերելք, գոնողութեան ու պաշարի ոգի, եւ
Ձեր դեկավարութեամբ սկզբունքային, իմաստուն ու
քաջարի կեցունածքներ արաբական, շրջանային ու մի-
ջազգային հարցերու գծով: Մեր ժողովուրդի գաւակ-
ները, որոնք կ'ապրին սուրիական հայրենիքին մէջ,
ունին համահաւասար քաղաքացիական իրաւունքներ
ու պարտաւորութիւններ, կը վաշեյեն այս հայրենիքին
բարիքները եւ նախանձախնդիր են անոր գերագոյն
շահներուն: Անոնք հալարտ են այս հայրենիքով, կը սա-
տարեն անոր վերելքին եւ պատրաստ են ի գին ամեն
զոհողութեան բարձր պահեմու սուրիական հայրենիքի
արժանապատուութիւնը:

Ն.Վ. Պրն. Նախագահ,

Մենք բարձր կը գնահատենք Ձեր յարատեւ ու լուրջ
հիգերը վերակառուցելու նոր Սուրիան եւ նեցուկ կը
կանգնինք Ձեր բոլոր նախաձեռնութիւններուն ու սկզբ-
ունքային քաջ կեցունածքներուն ի ինդիոյ շրջանէն
ներս արդար, մնալուն ամբողջական խաղաղութեան
հաստատման՝ հիմնուած արդարութեան եւ միջազգա-
յին որոշումներուն վրայ:

Ձեր յստակ որոշումը Լիբանանի կողքին յարալե-
հան վերջին յարձակումներուն՝ ինքնին շօշափելի վկա-
լութիւն մըն է Ձեր միշտ յարատեւ ու անվիատ պաշար-
ին ի ինդիոյ արաբական արդար իրաւունքներու կեն-
սագործման:

Աստալի տօնին առիթով, որտակին մ'աղբարկներով
կը շնորհաւորենք Ձեզ եւ սուրիացի մեր եղբայր ժողու-
վուրդը:

Աստուած թող օրհնէ Ձեզ եւ սուրիական օրհնեալ
հայրենիքը:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Հալեյ, 29 Ապրիլ 1996

«ՀԱՅԵՐԸ ՍԵՐ ՈՒ ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱՆ...

ըլլան սերտ, անվերապահ ու եղբայրական՝ ի շան եր-
կու եղբայր ժողովուրդներուն ու երկիրներուն վերել-
քին ու հզօրացման: Հասարակաց շատ ազդակներ ու
տուեալներ գոյութիւն ունին այս երկու երկիրներուն
միջեւ: Պատմական, աշխարհագրական, մշակութա-
յին ու տնտեսական յարակցութիւնը պէտք է ամուր
նիմբ ծառայէ այս երկիրներու սերտ յարաբերութեանց,
հիմնուած փոխադարձ յարգանքի ու վստահութեան
վրայ»:

Իսրայէլեան վերջին յարձակումներուն մասին խօսե-
լով, Վեհափառ Հայրապետը անդամ մը եւս խստօրէն
դատապարտեց յարձակումները ու թաւ. «Այդ յարձա-
կումները ոչ միայն ուղղուած են Լիբանանի գերիշ-
խանութեան ու միութեան, այլ նաեւ ամբողջ արաբա-
կան աշխարհին արժանապատուութեան: Մարդկային
իրաւունքներու ակնբախ բռնաբարում մըն է ասիկա
եւ ոչ մէկ ձեռով ընդունելի, ընդհակառակը՝ խախտ
դատապարտել: Շրջանին մէջ ո'րեւէ մնալուն ու ամ-
բողջատեան խաղաղութիւն պէտք է հիմնուի արդարու-
թեան վրայ: Հետեւաբար, Միացեալ Ազգերու Կազմա-
կեցութեան թիւ 425 որոշումին գործադրութիւնը, Կո-
լանէն եւ արաբական բոլոր հողերէն յարալեհան իբը-
նամիլին հետաքրքիր նախադաշման է մնալուն խաղա-
ղութեան: Եղբայր Սուրիան միշտ թիկունք կանգնե-
ցաւ Լիբանանի եւ վստահ եմ, որ պիտի շարունակէ
միշտ թիկունք կանգնել Լիբանանին»: Եւրոպական
իր խօսքը, Վեհափառ Հայրապետը թաւ. «Երբեք պէտք
չէ մոռնանք, որ շրջանէն ներս կան երկու հասարա-
կաց թշնամիներ՝ յարալեհան թշնամին իր սիւնիդ-
մով, եւ Թուրքիան՝ իր փակութարանիցով: Այս երկու
թշնամիներն ալ ծաւալապաշտական ու ցեղապաշտա-
կան նոյն ծրագիրներ կը հետապնդեն եւ միշտ պատ-
րաստ են օգտուելու շրջանին մէջ տեղի ունեցող փո-
փոխութիւններէն: Լքօքնէ պէտք է մտածել այս եր-
կու երկիրներու միջեւ տակալին վերջերս կնքուած
գինուորական համաձայնութեան ծանր հետեւանքնե-
րուն մասին»:

Վեհափառ Հայրապետին հարցազրույցին անդրադար-
ձան Դասակոսի սուրիական պետական պատկերաս-
փիււրը՝ իր յօդերու բաժինին մէջ, ինչպէս նաեւ
սուրիական մամուլը:

ՆԱՄԱԿ՝ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՀԱՅԵՁ ԱՍՍԻՆ

Նշենք, որ Ասորի իր ալիքնութեան ասարտին, Արամ
Ա. Կաթողիկոսը երկէ շնորհակալական եւ շնորհաւո-
րական նամակ մը լղեց Սուրբոյ նախագահ Հաֆէզ Ասա-
տի (հեռագիրին բնագիրը տեսնել Յղդ էջ):

ԱՅՍՈՐ. ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՇԻՐԱՔ - ՇԵՐԱՌԻ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ

Նպաստագահ Իլիաս Հը-
րաուր ալսօր Միացեալ Նա-
հանդերէն պիտի անցնի: Փա-
րիզ եւ հանդիպում պիտի ու-
նենայ Յրանտալի նախագահ
ժաքՇիրաքի հետ: Պիտի քն-
նարկուին Լիբանանի քաղա-
քական կացութեան եւ վերա-
շինութեան ծրագիրներու
հետ կապուած հարցեր: Յի-
չեցնենք, որ Շիրաք խոստա-
ցած էր օգնել Լիբանանի, վե-
րականգնելու համար իսրա-
յէլեան յարձակումներու
պատճառած վնասները:

Կը նախատեսուի, որ Շի-
րաքի հետ հանդիպումէն
ետք, նախագահը վերադառ-
նայ Պէրլուի:

ՇԻՐԱՔ. ԶԻՆԱՆԱՅԻ
ՅԱՂԱԹԱՆԱԿԸ

Ոստք առնելով ֆրանսա-
կան կարավարութեան նիս-
տին, Շիրաքերէ կ'ալսարա-
րեց, որ Լիբանան - Իսրայէլ
գինուորիկի գծով արտաքին
գործոց նախարար էրով Տը
Շարէլի յարաբերութիւնն շնոր-
հիւ Յրանտա վերադառնալու
իր դիրքը՝ Միջին Արեւելքի
քաղաքական բեմին վրայ:

Շիրաք թաւ, որ տաքնա-
պի լուծումը կարելի եղաւ
գլխաւորաբար Յրանտալի
առաջողութեւ պաշտօնադե-
րուն հիման վրայ: Ան դուռա-
տանքով խօսեցաւ Տը Շարէլ-
ի դերակատարութեան մա-
սին, զիտեղ տալով, որ ան
առաջին արտաքին գործոց
նախարարն էր, որ տաքնապը
սկսելէն ետք հասաւ չորջան:

Միւս կողմէ, դիւանագի-

տական շփումները կը շարու-
նակուին, Լիբանան - Իսրա-
յէլ գինուորիկի հակողութեան
միջոցգոյն յանձնախումբի
կազմութեան ուղղութեամբ:
Յրանտական աղբիւրներ
թաւ, որ յանձնախումբի
կազմութիւնը չի նշանակեր,
թէ միջազգային ուժեր պիտի
հաստատուին Իսրայէլի եւ
Լիբանանի միջեւ, հակելու հա-
մար գինուորիկին: Անոնք չե-
տեցին, որ Յրանտա պատ-
յէլեան յարձակումներու
նակցելու խաղաղարար որե-
ւէ ուժի, եթէ երկու երկիրնե-
րը որեւէ դիմում ներկայաց-
նեն:

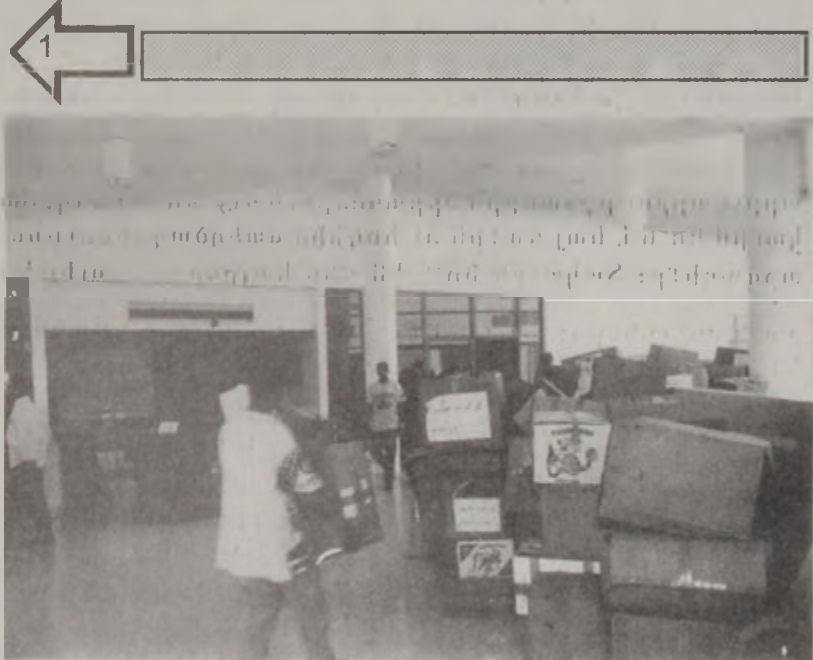
ՏԸ. ՇԱՐԷԼԻ՝
«ՆԱՄԱՍՏԱՆՈՐ՝
ԲՈՂՈՐԻՆ ՀԱՄԱՐ»

Տը Շարէլի Փարիզի մէջ
յալտարարեց, որ գինուորիկի
համաձայնութիւնը փաստ
մըն էր, որ Յրանտա զօրաւոր
ներկայութիւն է Միջին Արե-
ւելքի մէջ:

Ան թաւ, որ համաձայնու-
թիւնը նպաստաւոր է թէ Իս-
րայէլի եւ թէ «Հըզպալլա»-ին
համար: Տը Շարէլի դիտել
տուաւ, որ Իսրայէլ յաջողե-
ցաւ ապահովել իր հիւսիսա-
յին բնակավայրերու խաղա-
ղութիւնը, ինչ որ անոր գլ-
խաւոր նպատակն էր: Միւս
տանքով խօսեցաւ Տը Շարէլ-
ի դերակատարութեան մա-
սին, զիտեղ տալով, որ ան
առաջին արտաքին գործոց
նախարարն էր, որ տաքնապը
սկսելէն ետք հասաւ չորջան:

Միւս կողմէ, դիւանագի-

ՀԱՐԱԻՑԻՆԵՐՈՒՆ ԶԱՏԿԱՑՈՒԱԾ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ...

Օժանդակութեանց յանձնում

Բեռնատարները ճամբայ կ'ելլեն

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրորիի հետ կար-
ձատեւ հանդիպումէ մը ետք, չորեք կէս ժամ տեսակցու-
թիւն մը տեղի ունեցաւ տիկին Պրորիի հետ, որուն իրա-
ցատրութեամբ իսրայէլեան ռմբակոծումներէն անդին Հ.
Յ. Դանշակցութեան տարած աշխատանքները, Հարաւի
մեր եղբայրներուն սօսանդակութիւն տալու կապակցա-
բար:

Այս իմաստով տիկին Պրորի ի բարձր գնահատեց աշ-
խատանքը, զիտեղ տալով, որ իրեն հասած գեկուցումնե-
րէն տեղեակ եղած է, որ Պուրճ Համաւտի եւ Հայ Աւե-
տարանական Բոյճի մէջ կապ հաստատած գաղթա-
կանները արտաքայտուած են, թէ իրենք գիրենք գցա-
ցած են իրենց տան մէջ, հայութեան ցուցաբերած եղ-
բայական ոգիին իրենք արդիւնք:

Տեսակցութեանէն ետք, պատուիրակութիւնը ճաշի հիւ-
րը եղաւ տիկին Ռանտա Պրորիի:

Կարեւոր է յիշել, որ Կիրակի օր Մաայլէ ուղար-
կուած սօսանդակութիւնը (չորեք 35 թոն) մէկ բաժինն էր
ցարդ փոխանցուած սօսանդակութիւններուն, որոնցմէ
առաջինը՝ 6 բեռնատար, յանձնուած էր Օժանդակու-
թեան Գերագոյն Խորհուրդին, իսկ աւելի ուշ, 4 բեռնա-
տար իրաւունքով կը գաղթականներու կեցողութեան
մէջ:

Վերջին սօսանդակութիւնը հաւաքուած էր Կիրակի,
21 Ապրիլ 1996ին, 10 ժաման, 16 ժաման եւ Հ. Մ. Ը.
Մական երիտասարդներու կողմէ, զիմելով իւրաքան-
չիւր հարկ տան:

Նշենք նաեւ, որ Այնճարի հայութիւնը եւս, Հ. Յ. Դ.
չորջանի մարմինն եւ համայնքներու ու միութեանց պա-
տասխանատուներուն նախաձեռնութեամբ, անցեալ շա-
բաթ սօսանդակութիւնը հասցուցած էր Հարաւի
ռմբակոծուող չորջաններու բնակիչներուն:

ՀԱՐԱԻՑԻ ԵՒ ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ՊԵՔԱՍՅԻ ՄԷՋ

ՏՈՒՆԴԱՐՁ ԵՒ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՈՒՄ

Լիբանանեան ներքին բե-
մի լուսարձակները կը շարու-
նակեն կեդրոնացած մնալ
Հարաւի եւ Արեւմտեան Պե-
քալի վրայ: Գաղթականնե-
րու վերադարձին ցուցահեւ,
աղէտեալ չորջաններուն մէջ
արդէն իսկ սկսած է աշխա-

տանքը իսրայէլեան յարձա-
կութեան հետեւանքները
դարձանելու նպատակով:

Օժանդակութեանց
Բարձրագոյն Մարմինը որո-
շումով, լիբանանեան լաւա-
կը երկէ սկսաւ փրատակնե-
րու փոխադրութեան աշխա-

ԼԻԲԱՆԱՆ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ ՊԵՏԻ ՄՆԱՅ ԶԻՆԱԴՈՒԼԻՆ

Կ'ԸՈՒՆ ԶԱՐԻՐԻ

Վարչապետ Ռաֆիք Հա-
րիրի երկէ յալտարարեց, որ
Լիբանան Իսրայէլէն պիտի
պահանջէ հատուցում կատա-
րել Լիբանանի անոր պատ-
ճառած վնասներուն համար:

Հարիրի կը խօսէր մամուլ
ասուլիսի մը ընթացքին,
որուն սկզբնաւորութեան,
ան յարցանքի խօսք ուղղեց
«Յասման Ողկոյզներ» պոր-
ծողութեան ցոհ պացած բու-
րոյ լիբանանցիներուն, ողբու-
նեց Հարաւի եւ Արեւմտեան
Պեքալի ժողովուրդը եւ վրա-
տահեցուց, որ Լիբանանի վե-
րակառուցումը փոխադրու-
նակով՝ հակառակ երկրին
կրած ծանր վնասներուն:

Հարիրի շնորհակալու-
թեան խօսք ուղղեց Սուրբոյ
եւ նախագահ Հաֆէզ Ասա-
տի, Լիբանանի թիկունք
կանգնելուն համար: Իսկ գի-
նուորիկի հաստատուած մէջ
անոր դերակատարութեան
համար, ան շնորհակալու-
թիւն յայտնեց Յրանտալի նա-
խագահ ժաք Շիրաքի:

Հարիրի յալտարարեց, որ
Լիբանան խստօրէն պիտի

պահպանէ գինուորիկի պա-
նները եւ պիտի հետեւի,
որ Իսրայէլ եւս յարգէ գա-
նունք: Ան վստահեցուց, որ
որեւէ տարակարծութիւն
չկայ կառավարութեան եւ
Դիմադրութեան միջեւ,
որովհետեւ Դիմադրութիւնը
շատ լաւ գիտէ հակաիսրա-
յէլեան գործողութիւններու
սահմանը: Անդրադառնալով
գինեալ միջոցէն, Հարիրի
դիտել տուաւ, որ անվա յա-
ւելեալ փաստ մըն է, որ երկ-
րի ապահովութիւնը կրնայ
երաշխարհել միայն լիբա-
նանեան բանակը:

Հարիրի ըսաւ, որ Լիբա-
նան յանձնառու կը մնայ խա-
ղութեան գործողութեան
եւ այդ գծով Սուրբոյ հետդա-
շինքը կը մնայ հաստատ:

Հարիրի յալտարարեց, որ
երեսփոխանական ընտրու-
թիւնները տեղի պիտի ունե-
նան սահմանադրութեամբ
ճշդուած ժամկէտին եւ աւել-
ցուց, որ մինչ ալ, ներկայ
կառավարութիւնը պիտի
մնայ պաշտօնի վրայ:

ՔԱՆԱՅԻ ՄԷՋ

«ՀԸԶՊԱԼԼԱ» - «ԱՄԱԼ» ԶԻՆԵԱԼ ԲԱԽՈՒՄ

«Հըզպալլա»-ի եւ
«Ամալ»-ի անդամներ
գինեալ իսրայէլ ունեցած են
Քանայի չորջանին մէջ, օգտա-
դործելով ծանր գնդացիներ
եւ հակազրահապատ հրթիռ-
ներ, հողորդեցին հարաւեան
աղբիւրներ:

Ըստ ԱՅՓԻ, իսրայէլի
պատճառ հանդուսացած է
այն, որ «Հըզպալլա»-ի դրո-
շակները սկսած է պարզել ոչ-
պի ֆաւա տանող ճամբանե-
րուն վրայ: «Ամալ»-ի անդա-
մները փորձած են արգելք հա-
դիսանալ «Հըզպալլա»-ի
մտադրութեան, իրենց մի-
ջամտութիւնը հիմնաւորելով
այն պատճառարանու-
թեամբ, որ Քանայի մէջ տե-
ղի ունենալիք հաւաքական
թաղումի ընթացքին պէտք է

գոյն միայն իրանեան-
եան զորքերը:
Հոսկոյն կամ վրիճարներ-
եւս անոր զորքերուն հաղոր-
րու մասին մանրամասնու-
թիւններ չորտեցան:

յաճ լուրը իրականութեան
չի համապատասխաներ:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ 100 ՄԻԼԻՈՆԻՆ

ԴԵՄ՝ ՄԵԿ ՄԻԼԻԱՌ ՏՈԼԱՐԻ ՎՆԱՍ

Լիբանանի դէմ Իսրայէլի գինուորական գործողու-
թեան ծախսերը 100 միլիոն տոյարի հասած են, կ'ըսեն
իսրայէլեան օրաթերթերը:

Ձինուորական ծախսերուն կողքին, «Հըզպալլա»-ի
արձակած հրթիռներուն ուղղակի եւ անուղղակի վնաս-
ները կը գնահատուին 95 էւ 110 միլիոն շէքէլով (30 էւ 35
միլիոն տոյար):

Իսրայէլեան բանակը տակաւին յատկ յալտարա-
րութիւն չէ կատարած վնասներուն մասին:

Միւս կողմէ, լիբանանցի պաշտօնատարներ Լիբանա-
նի կրած վնասները կը գնահատեն մէկ միլիառ տոյա-
րով:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՅԵՏԱԶՊՈՒԻՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ

Կրթական նախարար
Ռապիւ Դանէ մերկէ վստա-
հեցուց, որ Հինգ շաբթի օր,
Մայիս 2ին, պարտները պի-
տի վերաբանան իրենց
դուռները, շարունակելու
համար պատերազմի պատ-
ճառով ընդհատուած կրթ-
թական տարին:

Դանէ մ յալտարարեց,
որ պետական քննութիւն-
ները յետաձգուած են մօտ
մէկ ամիս: Պաքայօրէական
ուսողութեան իսրայէլի քն-
նութիւնները տեղի պիտի
ունենան 10, 11 եւ 12 Յու-
լիսին, փորձառական գի-
տութիւններու՝ րաժինի
քննութիւնները՝ 13, 14 եւ
15 Յուլիսին, իսկ փոխո-
փոխութեան իսրայէլի քն-
նութիւնները՝ 16, 17 եւ 18ին:<

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՄԷՋ ՎԱՐԿԱԲԵԿԵԼՈՒ ՁԱԽՈՂ ՓՈՐՁԵՐ

Հայաստանի իշխանութան ու իշխանաւոր կուսակցութեան մամուլը, իր հակադաշնակցական արշաւներուն համար, վերջերս հոր «գիտ» մը կկտարեց եւ փորձեց Դաշնակցութեան դէմ դրամագլուխի վերաձել... Զ. Յ. Դ. Յորդեհեան հետ ընդհանուր ժողովն ունակէ բխձ որոշումները, բանաձեւերը, այսինքն լուսալիկալ տարիներուն համար հալածագծուն ուղեցոյցը:

Հ. Հ. Մ. ի պաշտօնաթերթը՝ «Հայք» իրերայայա-
չորդ թիւերու մէջ հրա-
տարակէջ 26րդ Ընդհ.
Ժողովի որոշումները, պաշտարաթելով, որ ա-
մուք «գաղտնի որոշում-
ներ» են: Անմիջապէս ր-
սենք, որ 26րդ Ընդհ. Ժո-
ղովին անմիջապէս ետը,
հրապարակուեցաւ Ընդհ.
Ժողովի ծանօթ լալտա-
րարութիւնը (անցեալ
Դեկտեմբերի սկիզբը),
որ իւրբիքի մէջ ամփո-
փումն էր տրուած որո-
շումներուն եւ ազգային
ու միջազգային իրազ-
նութեանց նկատմամբ Հ.
Յ. Բ. Բարձրագոյն Ժո-
ղովին որդեգրած կեց-
ւածքներուն: Իսկ որո-
շումներուն մանրամաս-
նութիւնները, զորս
«Հայք» բազմաթիւ թիւե-
րով հրաժեցուց իբրեւ
«գաղտնի», բնականա-
բար չունին այն «խոր-
հրդածորութիւնը», ինչ
որ կ'ուզեն ստեղծել իշ-
խանութեան գրչակները,
ալլ, անոնք, ըստ աւան-
դութեանց են ըստ որեւէ
կուսակցութեան վերա-
բերող անգիր բազմ յար-
գելի օրէքներէն, սե-
փականութիւնն են տը-

Իսկ Լուսակցութեան բո-
 յոր անդամներուն եւ ոչ
 թէ միայն ընտրանիի մը,
 ինչպէս Լուզեի մեքլա-
 յացնէլ «Հալք»ի տերերը:
 Ի դէպ, եթէ հոս միայն
 արձանագրենք, որ «Հալք-
 ւոյ» էջերէն ալդ որոշում-
 ներուն ծանօթացած հալ-
 րեհի մամուլը եւ քաղաքա-
 կան շրջանակները դրա-
 կան մտնելով ունիկա-
 յեցիմ ալդ բոլորը եւ ար-
 ծանագրեն, թէ ի տես
 եւ ի յուրալդ բանաձեւե-
 րուն իրագրել զարած եւ
 Իհաշակցութեան մէջ կի-
 րարկուող ժողովրդավա-
 րութեան, ազգայնի ու
 միջազգայնի հարգելու
 մասին վերլուծումներու
 ինքնութեան եւ տակաւն
 տրեւէ գործօն Լուսակ-
 ցութեան համար գնահա-
 տելի շարք մը երեւոյթ-
 ներու, արդեւ պերհալօս
 վերլուծութիւններ ստացած
 էլ լրլրան, թէ «գաղտնի ո-
 ռոշումներ»ու հրապա-
 րակման էտիմ թարնուած
 ձուռ մտածողութիւնը չէ
 ինքնաձ իր ողորտակիմ:

«Գաղտնիի որոշումներ»ուն հրապարակման միաստակներուն բացառաւ ծախսութեան եւ տարրերի կէտեր է ճշել մահել, որ ալոր որոշումները հրատարակելու իր աշխատի «Հայք» Է.Յ.Դ.ի մարտավարական կարգով Ժրգելիներուն հրապարակաւին բացառաւ որոշում կատարեց, ինչ որ

ազգային ընդհանրական
շահերու դիտարկման
անուղակի վրասակար
(թեև «Հայք»-ի ու իր տե-
րերուն ազգային ընդ-
հանրական շահերու ըմ-
բռնումը սահմանափակ
է, ինչպէս կ'աղայցացի
սանոց տղայական աշ-
քայլը):

Իսկ 12 Ապրիլին, «Հա-
յաստանի Հանրապետու-
թիւն» իրաւարակեց եր-
կարաշունչ, յօգուած մը
որուն նորագիրն է «Հ. Յ.
Դ-ն աղայցաւորականու-
թեան հիշման հերոս»:
Յօդուածը կը կրէ եւզե-
նի կ'Եւրոդիմեան ստորագ-
րութիւնը, որ, ըստ հայ-
րենի մէր վաշտօնակից-
ման «Հ. Յ. Դ-ի» շինծու անուն
մըն է եւ մէկէ աւելի ա-
ռիթներով գործածուած է
Հ. Յ. Դաշնակցութեան
դէմ վարկաբեկի արշա-
ներու մաս կազմող աշ-
խարհագրական տակ:

Այս յօդուածին մէջ, եւ
կուրդիներն (կամ ուր
բացումն եւ աղ անուան
եաին) կամայական կեր-
պով եւ որոշումներու յ-
գիէն բացարձակապէս
հետեւ եւ անոցն հերհակ
մեկնաբանութիւններով
կր հերկայացնէ Հ. Յ. Գ.
Ընդր. Ժողովի բանաձե-
տըրը՝ պարագայական
մէջ բերումներու համ-
բով կր հասնի այնպիսի
եղբակացութիւններու,
որոնք աւելի կր մատնեն
իշխանութեան շրջանակ-
ներուն բաղձաբեր, բան
իրակաւութիւնը: Օրի-
նակ, եթէ հոս մէջ բերեց
աղ, եղբակցութիւննե-
րն միայն մեզ, ուր
կ'ըսուի, թէ Հայաստանի
եւ Արցախի մասին չորդ
Ընդր. Ժողովի որոշում-
ներուն նպատակներն եւ

կուսակցութեան վարկը
վերականգնացնել
տնտեսամեակներու ա-
ռաստակը | Վերադառնալ
որովհետեւ (...) Է. Յ. Դ.
գուտ քաղաքական ծիրի
մէջ գնելիք չունի, չի դի-
մեմար քրջակցութիւն-
ներու (եւալլը), արդէն
բացալուտ կը դառնալ
բաղձանքին ու իրակա-
նութեան միջեւ տարբե-
րութեան փաստը:

Կամալյան մեկնաբանության ելև հակադրանքային տրամադրությունները բացահայտելու համար մեկ այլ արտադրությունները լուրջ ուսումնասիրելու և վերլուծելու համար անհրաժեշտ է:

Յօդուածագիրը հաս-
ած է Կանխաբայեցի եղ-
նակցութեան, որ ամ-
բողջ աշխարհի տարած-
քին, Դաշնակցութիւնը
ունի բնորոշներ շուրջ 20
հազար անգամ (իր շար-
քերով, երիտասարդա-
ցան, ուսանողական եւ
լատենեական միութիւն-
ներով, ուղեկից կազմա-
ներկութիւններով):

Հետեւաբար, յաջորդ
սգրակացութիւնը կ'ըլ-
այ ալն, որ աշխարհա-
տարած հայութեան մէջ,
այս փոքրաթիւ կուսակ-
ցութիւնը, իր հաւատա-
շատ դատով ու գաղա-
փարներով, պարզապէս
յրմմանի աղանդաւոր

կան շարժումն՝ մը (քննականաբար մնացեալ եղողակացութիւնը կը ձգնթերցողին. «Վիճանգ մընդ միշտ հալութեան կեանքէն դուրս նետենը Դաշնակցութիւնը եւ իր դաւանած դատն ու գլխաւոր նշանը, ու անկէտք կ'աղորիքն ուրախ գուարթ»):

Յօդուածագիրը մինչեւ իսկ Դաշնակցութեան առողջութեան շօշափելի փաստը՝ Ընդհ. ժողովին կատարուած ինքնաքրինակատուութիւններն ալ իր գործունէութեան աւելորդութիւնը քափախու միտում որոշ ախտահանչուումները կը փորձէ ցուցադրել իբրեւ շ. Յ. Դի տեւաբացման ապացոյց, իսկ ազգային ալլ հարցներու հկատմամբ (գաղութներ հաշ. եկեղեցւոյ հարցներ հաշ.ին) Դաշնակցութեան կեցուածքները միշտ ծուռ հայելիի մէջէն դիտելով, կը հասնի «Շ. Յ. Դաշնակցութիւնը իրակացութիւն չէ» եզրակացութեան:

վերջապետ, Ե. Կուր-
ղինեանի լուսնածափին
լիբրյին բաժնորդի կ'ար-
ծարծէ Հ. Յ. Գ. Բիւրոյ
անդամներուն «Երկրացի-
ն աւրտեպարացի»ի հին
հարցը, Հայաստանի մէջ
շրջանաւարտ Բիւրոյին
առած եւ Ընդհ. ժողովին
կողմէն որ Բիւրոյին թե-
ւադրուած կ'ազմամէր
լակական բաշխման
դիտելով «Հայաստանի
օրէնքներուն» հակա-
դէրքի» ակնոցով (յ դէպ-
աւ ի նուազեցուցեանց
լարագային լայտնապետ-
գողութիւն չունի այս մի-
տնոցով թելուն, որուն
համար Դաշնակցութիւն-

նր առարկութիւն չունի։
Ղամենայնդէպս, ալ
միայն գոհունակու-
թեամբ կ'աճանագորե-
կես կէտր, ցաւելով իշ-
խանութեանց ինքնահա-
կառւածին համար
կային)։ Ե. Կուրդիյնեան
կը լանցի վիշելին եզրա-
կացութեան մը, Թէ Զ. Յ.
Դ. պէտք է ձեռքարկուի «-
նքէքին, ձեռքապատի»
շարժողաւոր գաղափարնե-
րէն» (չակերտումն ու
ընդգծումը մեր կողմէ)։
Այլապէս պիտի շարու-
նակէ անկումը։

Իսկ «Հայաստանի օրերն քին եմթարկուի» ու «այդանգուրդ գաղափարներն ձեռքբացալի» րեւոյլ, «դռուած գիրքը, լայնադէս ի մտի ունի, դաշնակցական ուղիին ու Հայ Դատի ոլանքները ցատկոծեան դաշնակցական (այսինքն՝ համահայկական) դասակարգեց ջրեւոյժը, իշխանութեան մանկլաւիկներուն շարքին հորի մը, լաւելոյժը եւ բազմակուսակցականութեան անուան տակ միակուսակցականութեան ամբողջական վերականգնումը, վստահաբար՝ Վերջագոյն, փաստ»։ «Ազգ»ի եւ «Այժմ» շաբաթաթերթին հանդէպ վերջեւս որդեգրուած լայնէրր։

[illegible]

ԿԵՂԾԻՔԻՅ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ
ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ ԱՆԿԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆ Է

(«ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ» ԵՒԳԵՆԻ ԿՈՒՐՂԻՆԵԱՆԻ
ԵՒ ՄԻԻՍ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՍԷՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Ձեր կարծիքով, ինչո՞ւ է պալմանուոր-
ւած «Հայաստանի Հանրապետութիւն» պաշտօնաբերու՞մ
Հ.Յ.Դ.ի հարցերով մասնագիտացած անյայտ հեղինակի
նման պահուած էր:

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ - Սկսելով շ. Յ. Դ. ողջ քաղաքականութեան արդիականացման գործը՝ Չորրորդ ընդհանուր ժողովրդական ժողովի ողջ խորհրդով շարժառիթ էր նշանակում գործող քաղաքական ուժերի ճաշակին ու ցանկութիւններին, այլ՝ նորացող աշխարհի, այդ թւում՝ նաեւ շաշատանի իրողութիւններին։ Շ. Յ. Դ. ն ինքն էլ իր ներքին խնդիրները պահանջատէր էր եկեղծանունով՝ հանդէս եկող խորհրդատուներին կարկը չունի։ Իշխանութիւնների հետ յարաբերութիւններում կուտակուած հարցերը կր կարողանային ձգտումը չպէտք է մեկնաբանել որպէս տկարութեան նշան կամ էլ արդարանալու փորձ։ Շ. Յ. Դ. ն անկեղծ է եւ բաց՝ իր ժողովրդին եւ հայրենիքին առաջ, իսկ տարու կամ թշնամական միջավայրում նրա որդեգրած գաղտնապաշտութիւնը հարկադրական բնոյթով ունի եւ դրանում Շ. Յ. Դ. նի մեղադրողները պարտաւար են գտնել յիշատակելի այն ուժերի անունները, որոնց դէմ պայքարում են Արտերկրում այսօր էլ չէ կարող գործել որպէս «դատական իմաստով խորհրդարանական կուտակցութիւն»։ Թող ոչ ոք չտես չունենայ, որ Շ. Յ. Դ. ն հրատարակել է Շայ Դատի պայքարից, համայնքների համախմբելու, նրանում նաեւ եկեղեցական բացերը կարգաւորելու քաղաքականութիւնից՝ յանուն «քաղաքակիրթ աշխարհի» արժէքների, որի սկզբունքներին չէր հակառակ մերոյիշելով նպատակները որեւէ մէկը։ Իսկ ինչ վերաբերում է Շայատանում՝ պետականութեան պայմաններում գործելու ժողովրդավարական սկզբունքներին, ապա դրանք յստակօրէն բանաձեւուած են Ընդհանուր ժողովի որոշումներում եւ ամէնեւ ինչ կապ չունեն Շ. Յ. Դ. ի գործունէութեան կասեցման համար «հիմք» հանդիսացած Շ. Յ. Դ. Բիւրոյում տարբեր կերպով քաղաքացիների սակայնութեան վերաբերեալ փաստարկի հետ։ Երբ հայրենիքում վերահաստատուելու շրջանում Շ. Յ. Դ. Բիւրոն ամբողջովին կազմուած էր օտարերկրեայ քաղաքացիներից, այդ հանգամանքը խոչընդոտներ չէր ստեղծում սկզբնական շրջանի շատ թէլ չէր բնական յարաբերութիւնների համար։ Օրէնքի պատրուակը բարձրացնելուց ալն ժամանակ, երբ դրա կարկըրը գրացին Շ. Շ. իշխանութիւնները եւ նրանց հովանաւորները։ Շ. Յ. Դ. ն աւելի հայատաւան էլ, քան նրա հայատաւան քննադատները, որոնք եթէլ այդքան հատուած են քաղաքակիրթ աշխարհին եւ նրա արժէքներով բարձր են դասում Ազատ, Անկախ ու Միացեալ շաշատանից, թող փորձեն վերջինիս համոզել ճանաչել Շայոց Յեղափոխութիւնը եւ իրականութիւն դարձնելը ունայաղթի մեթոդական հայութեան սրբնական պահանջները։

Այդ դեպքում Հ.Յ.Դ.ի ողջ կառույցը կը դառնայ ժողովրդավարական եւ տարրեր երկրներից կը վերադառնայ իր ժողովրդավարական հայրենիք:

խոսելով Հայաստանում Հ.Յ. Դ-ի գործունեության կասկածանքի մասին՝ Ելզեբեթ Կուրդյինեանը համարակալությունները հուշի խոստովանելու, որ Հ.Յ. Դ կառույցի է Հ. Հ. օրենսդրության միջև ստեղծված հակասություններ առկայի նաև մեր միտ առանդակալ Լ. Դ. Հնչակեան Կուսակցության մոտ, որը կարողանում է համազույմար ենթել Հայաստանում եւ ընտրել Հիմնականում օտարերկրացիներից բաղկացած կենտրոնական վարչություն: Ուրեմն՝ Հայաստանում «հանամապատասխանություններ օրենքներին» սույլ «վերաբերմունքի հարց է», իսկ վերաբերմունքը ստեղծելու համար ծաղրանքի ու շաղկապի ենթոյնություններին են քաղաքականության ցանկացած կողմի նկատմամբ: Ես չունիպս, լինելով «քաղաքակիրթ աշխարհի չափանիշներին հաւատարմ» քաղաքացի եւ փորձելով սրամարտական կապ ու հետեւողականությունները գտնել Ելզեբեթ Կուրդյինեանի հարցադրումներին մէջ, ստիպուած եմ մի քանի հակասություններ նշել հեղինակի եզրակացություններում եւ մի քանի հարցեր տալ նրան, յոյս ունենալով երբեք էլ պատասխան ստանալ:

- Մի կողմից դուք կարծում էք, որ Հ.Յ.Դ.Ի Ձերո
Ընդհանուր Ժողովի որոշումների եւ կուսակցութեան
միւս քայլերի վերլուծութիւնը (Ը իացադատյալ... բարու
ական հարթութեան վրայ գտնուող մէկ նորբերանդի»
կարող է զրական եզրակացութեան յանգեցնել, միւս
կողմից համոզուած էք, որ «... Հ.Յ.Դ.Ի փորձելու է
շարունակել մի գործունէութիւնը, խտրութիւն չդնե-
լալ միջոցների միջեւ...»:

- Մի կողմից զուգը գտնում էք, որ Հ.Յ. Դ-ն, ինչպես ինքնիդ էք գտնում, տառապում է «Համայնաբանական-ինքն իրար կողմից լե անսխալակալնությունում, բայց միև կողմից ներքին անսխալ ուրախությունում» ու չարարանք-նությունում ձեր յօդուածի մի ամբողջ բաժին նուիրում էք Ձերը Ընդհանուր Ժողովի Իրանաձեւերում առկայ տուր ինքնըզանից ատուկեանք:

- Մի կողմից պնդում էք, թէ Հ.Յ.Դ-ն սովոր է գերապնակառեյ իր համեստ ուժերն ու կարողութիւնները, միւս կողմից էլ հաշուում էք, որ նա առնուազն 20 հազար աւղամ ունի (էլ չենք խօսում համակիրների մասին):

- Մի կողմից գտնուում է, որ «ժամանակակից պատկերացմամբ գոյու քաղաքական ծիրում ՀՅԴ-ն պարզապես անկից չուճի», բանի որ աղանդի է վերածուել եւ իշխնի տնտեսական եւ քաղաքական լուծումները, բայց միւս կողմից խիստ անհանգստացած էք Հայաստանի քրդ ունեցած նպատակներով, եւ սա այն պայմաններում, երբ կուսակցութեան գործունէութիւնը կասեց-
նում է:

Մի կողմից խոսում էք Սերգեյ Ընդհանուր Ժողովի աշտարարության մասին, որտեղ կուսակցության ղեկավարները չեն համաձայնագրում, ինչի համար ձեռնարկում են կողմից իրեն վերաբերող «Դրո» խմբակից, մի կողմից մշեքերում էք նույն ժողովի քանակներում առկա «Դրո» խմբակի վերաբերյալ որոշումներ, քանի որ քաղաքական արտապարուկներն անբաժանելի են հիմնականում կետերն են պահում էք, թե Քիլոն տնտեսական փորձում է սահմանափակել «Դրո»-ից, եւ հարց էք տալիս, թե «ինչո՞ւ է յոյժ պահելու այս դիրքորոշումը արտայայտուած միայն նկատ սահմանափակ թիւով մարդկանց հասանելի ու հրապարակային փաստագրութուն» մուտանայով նաեւ, որ այդ «սահմանափակ թիւը», ըստ Ձեր հաշուարկներ, 20

Հազար 5:

Նման տրաադարանութեամբ, մեր կարծիքով, կարելի է միայն փառաբանել Հ.Յ.Դ. - իշխանութիւնները յարաբերութիւններին, իսկ քաղաքական պատմիչներն սպասարկելու այդ եղանակի վր կերբոյն նաեւ ծանր հարուած է կրելու տրաադարանութիւն եւ ճշմարտութիւն որոնող Հայ փողովորդին:

Ես երկար չհետոնեցի՝ ձեր հակառակական հարցադրումներին բուն եկրադատարարություններով և ձեր հակակցացյալ լիցիտիվներով պայտյուն առաժդո՝ «Երբ ձուկ չկա, խեցեղետի նով կլ կարելի է բաւարարուել»։ Երբ մի կողմից ակտիվ պայտ է ձ.Յ. Դ-ի զիմ առաջ քաշուղղուղ մեղադրանքների սնանկութիւնը, իսկ միւս կողմից առկայ է յարաբերութիւնները բարեխաւան անկեղծ ձգտում, որը բազմիցս արտայայտել են ձ.Յ. Դ-ի ղեկավարները (ոչ թէ յառուռ ձ.Յ. Դ-ի կամ ձ.Յ. Դ, այլ յառուռ է Հայաստանի, Սփիւռքի եւ Արցախի միասնութեան), ղուգ ձ.Յ. Դ-ի պարգաժ ձեռքին նայելով՝ այլ ճանապարհ չկէ գտնում բացի բարեղանգներին ուսումնասիրութիւնը։ Ինչեւէ, ղա չի բարոյականութիւն իսկ, եւ ղրա համար պատմութիւնը ամէն մէկին արժանին է մատուցելու կայ նաեւ մէկ այլ եկրադատարար ձեր հարցադրումների մէջ՝ շարունակել ճշնումն ու շսնորդ յառուռ այնպիսի գիշումներին, որոնց ձ.Յ. Դ-ն երբեք չի գնայ։

Հ. - Զեքի կաճիկով, ո՞րք է Հ. Յ. Դ. -ի նկատմամբ իշխանության նկրկի կողմից շարունակվող դժգոհման պատճառը: Արդե՞սով դա միայն արատ է ինձի քիչ աշխատել, որով փորձում եմ իրենց խաղի կանոնները հաստատել: Հայաստանում երևի որդե Անդրկովկասում, ք.Մ. ունի մեծ կերպազայակի բնդիկ յուր պատկանության:

Պ.- Արտաքին թելադրանքի մասին չատ է գրուել, եւ այն կասկած չի յարուցուլ, ըպց երբեմն մուռացութեան է տուլու հարցի ներազգային կողմը: Եւ աւելի քան վստահ եմ, որ Հ. Յ. Դ-ի նկատմամբ անվստահութիւնն ու վախը բխում է նրանից, որ իշխանութիւններն իրենք ներքնապէս համոզուած են գաղափարաքաղաքական այն արժէքների ճշմարտութեան եւ անժխանացելու-թեան մէջ, որոնց կողոր Հ. Յ. Դ-ն է: Այդ արժէքները փոխելու փորձերը ձախողուել են արդէն, ուստի ձրզ-տոււ են դուրս մղել Հ. Յ. Դ-ին քաղաքական ասպարէ-կցի եւ գրաւել վերջինիս տեղը, հակառակ դէպքուս նրանք ապագայ չեն ունենայ: Տեսնելով, թէ ինչպիսի քանասիրութեամբ են իշխանութիւնները պատրաստ-ոււմ նշելու Մեծ Եղեռնի տարելիցը եւ ինչպէս են այն դարձնում սոսկ «գոհերի յիշատակի օր»՝ ես կասկա-տանգամ չունեմ այդ խորքային նպատակի առկայու-թեան մասին, որովհետեւ ինչպիսի յաջողութիւններ էլ արձանագրուեն Հ. Շ. արտաքին կամ ներքին քաղաքա-կանութեան մէջ, միւսեւոյն էլ, Հ. Շ. իշխանութիւնները գիտեն, որ Պոտեկցիայ Հալաւտէի Հայ Ժողովրդի յիշողութեան մէջ աւելի մեծ թուով ամրացուած գծեր

ունի: Նրանք հասկանում են, որ իրենք հանդիսանում են սոսկ իրենց վերահսկողությունը յանձնուած տաճարի մարդկանքը, իսկ Հ. Յ. Դ-ն՝ ազգը ղեկավարելու ճանաչուած հմաք ունի: Թագաւոր յառնալու համար մարդկանք իր տիրապետութեան «աստուածային» ծագումը հիմնաւորելու կարիք ունի, բայց, քանի որ ապրում է օրինաւոր թագաժառանգոր, ազգը իր ճանաչիլ ալ զահակալութեան օրինաւորութիւնը: Ուրեմն՝ կամ հերկաւոր է ոչնչացնել ալ ժառանգիլ կամ իր կամակատարը յարձնել նրան, որի ղէկաւոր վերջինիս ֆիլիթակցի գոյութիւնը վտանգաւոր չի լինի ալլեւ. աւելին, նա իր կարուածքները հարկ կը վճարու ազգի նոր թագաւորներին:

Հ. - Բայց կարո՞ղ է արդե՞ս մարգարանը քաղաքի դեր
խաղալ:

Պ.- Ո՛հ, չի գարող, քանի՞որո ներկայ աշխարհակար-
գում պետութիւնը՝ որպէս միջազգային քաղաքակա-
նութեան սուբյեկտ, գործառութեան բոլորովին այլ
դաստ ունի, իսկ ազգը միջազգային իրաւունքի լիիրաւ
սուբյեկտ չի էլ ճանդիսանում։ Ազգի ենթարկումը պե-
տութեանը, պայիսի՝ ազգ-պետութեան ձեւաւորումը
չախերս համար տոկ ցանկայի ապագայի հարցն է, քանի
որ Հայաստանի ներկայ հանրապետութիւնը իր սահման-
ափակ տարածքով չի կարող լինել համահայկական
ազգ-պետութիւն։ Փակուղային է նաեւ միւս ծայրայե-
նութիւնը՝ պետութեան նպատակները ազգային քաղա-
քականութեան հետ նոյնացնելու փորձը։ Ազգի չի կա-
րող տեղաւորուել պետական քաղաքականութեան սահ-
մանափակ ծիրում եւ դրանով իսկ հրաժարուել «Պո-
տենցիալ Հայաստանի» կրեմլաւայտական առկա-
յութեան փաստից եւ իր հայրենիքին վերատիրանալու
արեւմտահայութեան անժամանցելի իրաւունքի պայտ-
նացնութիւնից։ Միջազգային իրաւունքի չափանիշնե-
րով ղեկավարուող Հայաստանի Հանրապետութիւնը ո՛չ
նայսօր եւ ոչ էլ մօտ ապագայում չի կարող անմիջակա-
նօրէն հետապնդել այդ խնդիրը, քանի որ այն կարող է
ղիտուել որպէս տարածքային պահանջ հարեանա պե-
տութեան նկատմամբ։ Ազգային կեանքում 2. Յ. Դաշ-
նակցութեան ունեցած դերակատարութիւնը սահմա-
նակաւորուել են իրան այնտեղից դուրս մղելու փորձեր
ի վերջոյ յանգեցնում են Մեծ Եղեռնի վէրքերի սպիաղ-
մանը եւ հայութեանը նոր աշխարհակարգում ինտեգ-
րացնելու հեռաճար նպատակին։ Այստեղ է իշխանու-
թիւնների քաղաքականութեան բուն արմատը՝ անկախ
նրանից, թէ իշխանատենչութեան մոլուցքի մէջ նկա-
տու՞ են արդեօք, թէ ուր են տանում իրենց աշխարհի
հօգրները, թէ՛ ոչ, բայց անկասկած նրանք օտարագործ
են են այդ մեծ խաղում։ Այստեղից են բխում 2. Յ. Դ-ի
առջեւ դրուող շուտափոյթ կերպով ժողովրդավարա-
կան ղառնալու եւ քաղաքակրթութեան պահանջներին
յարմարուելու տարօրինակ յորդորները։ Ի հարկէ, հայ-
րենիքում, պետականութեան պայմաններում, անհրա-
ժեշտ է գործել ժողովրդավարական եղանակներով, բայց
դա չի նշանակում, որ 2. Յ. Դ- ողջ համահայկական
հառուցքի պէտք է շուտափոյթ կերպով շարժարուել իշ-
խանութիւնների ծաշակին եւ իր ժողովրդավարակա-
ն կերպարանքը ցուցադրի նաեւ Հայաստանի հարեւան-
ներին՝ Թուրքիային ու Ազրպէյճանին։ Դա չի լինելու,
քանի ղեռ այս աշխարհում թէ՛ կուզ մէկ ղաշնակցական
է ապրում։

406054

24 Ապրիլի բացառիկի թիւին մէջ լոյս տեսած Ծահան Գանտահարեանի «Յեղասպանութիւնը Զաղաքականութիւն է» յօդուածին նախավերջին պարբերութեան 26րդ տողին մէջ արձանագրուած է վրիպակ մը: Նախադասութիւնը պէտք է կարդալ հետեւեալ ձևով. «Եթէ մենք չընդգրկեցինք Յեղասպանութիւնը մեր սահմանադրութեան մէջ դա չի նշանակուիմ, որ մենք Յեղասպանութիւնը չենք ճանաչում»:

ԶԵՆՈՂՊԻԼԻ ԱՂԵՏԻ ՏՍԱՆԱՄԵԱԿ

ԿՈՐԻԶԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՒՍԱՐՁԱԿԻ ՏԱԿ

26 Ապրիլ 1986ին Ուքրաինայի Զենոնովիլի կո-
րիզային կայանին թիւ 4 հնոցին աղետալի պայ-
ութման տասնամեակին առթիւ, միջազգային
բազմաթիւ կազմակերպութիւններ (Հիւլեական
Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութիւն,
Առողջապահութեան Համաշխարհային Կազ-
մակերպութիւն, Եւրոպական Խորհուրդ) խոր-
հրդածողութիւն գումարեցին անցնող քանի մը
շաբաթներուն՝ աղետին հետեւանքները եւ նոր
աղետներ կանխարգիւելու միջոցները քննար-
կելու համար:

Այդ ժողովներուն զագաթնակետը Ապրիլի
կեսերուն Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած գե-
րաստիճանէ եր, որուն մասնակցեցան ծարտա-
րարութեան Եւրոպայի (Մ. Նամանգներ, Բրի-
տանիա, Ճափոն, Գերմանիա, Ֆրանսա, Իտա-
լիա, Քանադա) ղեկավարները եւ Ռուսիոյ ու
Ուքրաինայի նախագահները՝ աշխարհի տարած-
քին կորիզային ապահովութեան հարցը քննար-
կելու համար:

Գերաստիճանէն բխած հաղորդագրութիւնը
կ'ըսէ, թէ Պաղ Պատերազմի աւարտը եւ Ռու-
սիոյ մէջ քաղաքական եւ տնտեսական բարե-
կարգումները «մեր յարաբերութիւններուն
մէջ» նոր ժամանակաշրջան մը բացած են եւ
միջազգային գործակցութեան իսկական կարե-
ւորութիւններ տուած են կորիզային ապահովու-
թեան մարզին մէջ:

Գերաստիճանէն մասնակցած ղեկավարնե-
րը կը յայտարարեն, թէ վնաս են գործակցի-
ւ, երաշխաւորելու համար կորիզային ուժանիւ-
թի ապահովութիւնը՝ հաւաստելով, որ այդ ա-
պահովութիւնը «բացարձակ առաջնահերթու-
թիւն» է իրենց համար:

Ինչ կը վերաբերի հիւլեական ճիւղերու ապ-
րիւնի առեւտուրին, հաղորդագրութիւնը կը
յայտնէ, թէ անիկա կը շարունակէ հանրային
առողջապահութեան եւ ապահովութեան սպառ-
նալ, այդ պատճառով ալ ղեկավարները որոշած
են գաղտնի սպասարկութեանց եւ մաքսանա-
լին մարզերու աւելի սերտ գործակցութեամբ
կանխարգիւել այդ տեսակի առեւտուրները:

Մինչ, մասնագէտներու իսկ խոստովանու-
թեամբ, անկարելի պիտի ըլլայ Զենոնովիլի ար-
կածին ամբողջական հաշունէկշիւնը՝ կատարելով
մասնաւոր ինչ կը վերաբերի առողջապահա-
կան մարզին. մէկ բան յստակ է, թէ անոր տըն-
տեսական, ընկերային եւ հոգեբանական հետե-
ւանքները աղետալի եղած են շրջանին երկր-
ներուն մէջ:

ԶԵՆՈՂՊԻԼԻ ԱՐԿԱԾԸ

Ուքրաինայի նախագահ Լեոնիտ Բուչմա,
պարտադրաբար խոստում տուաւ Մոսկուայի
գերաստիճանին մասնակցող ղեկավարներուն,
թէ մինչեւ 2000 թուական կորիզային այդ կեդ-
րունը պիտի փակուի:

Գերաստիճանին նախօրեակին Բուչմա դի-
տել տալով հանդերձ, թէ Զենոնովիլի 2 հնոցներ
արկածէն 10 տարի ետք տակաւին կը շարունա-
կեն բանիլ, աւելցուցած է, թէ՝ «անոնք կատար-
եալ չեն, ինչ կը վերաբերի անոնց կառուցին»:
Առաջին անգամ ըլլալով եր. որ բարձրաստի-
ճան պաշտօնատար մը կը խոստովանէր, թէ
RBMK տիպի հնոցները, որոնք նաեւ Ռուսիոյ
եւ Լիթւանիոյ մէջ կը գործածուին, տակաւին
որոշ թերութիւններ ունին:

Մինչ այդ կորիզային հարտարարութեան
ուքրաինացի եւ ռուս պաշտօնատարներ կը յայտ-
նեն, թէ խորհրդային մշակումով RBMK տիպի
հնոցներուն գծով տեղի ունեցած բարեխառմ-
ները (Ապրիլ 1986ի հրդեհէն եւ պայթուէն
ետք) նոր աղետ մը անկարելի կը դարձնեն:

Գերմանացի մասնագէտի մը համաձայն,
սակայն նման հնոցներ բնաւ կարելի չէ արեւ-
մտեան ապահովութեան չափանիշներուն
հասցնել:

Ըստ գիտնականներու, այդ հնոցները անկա-
յուն են, անոնց ապահովութեան կազմածները
անբաւարար են, եւ անոնք զուրկ են յատուկ
պատուարներէ, որոնք արկածի մը պարագային
շողարձակ նիւթերը պէտք է բանտարկեն:

Զենոնովիլի արկածը պատահած է 1986ին,
Ապրիլ 25էն 26 երկարող գիշերը, թիւ 4 հնոցին
մէջ տեղի ունեցած փորձերու ընթացքին: Հիւ-
լեական Ուժանիւթի Միջազգային Գործակա-
լութեան համաձայն, այդ փորձերը անհրաժեշտ
բժախնդրութեամբ չեն պատրաստուած:

Աւելին, կեդրոնին անձնակազմը, անտեսե-
լով օրէնքները, ապահովութեան բազմաթիւ
դրութիւններ չէզոքացուցած է: Փորձերուն ըն-
թացքին, երբ հնոցին մէջ իրեքայնորդ գործո-
ղութիւնները թափ ստացած են, զայն պահեցը-
նող դրութիւնը չէ բանած, եւ հնոցը կանգ չէ
առած, ինչպէս որ պէտք է ընել անիկա:

Պայթումը տեղի ունեցած է ժամը մէկ 23ին:
Անիկա հնոցը «ձեռքբաղած է» իր առաստա-
ղէն (2 հազար թոն կշռող պեղնէ սալաքար մը)
եւ պահեցնող բոլոր ցանցերը՝ կտրած:

Աղետէն աւելի քան ամիս
մը ետք, մասնագէտներ ուղ-
ղաթիւ մը կը փորձեն գտնել
թիւ 4 հնոցի վայրին շողապա-
րակութեան համեմատու-
թիւնը:

Շողապարակ նիւթերու դեղի մթնոլորտ ար-
ձակումը շարունակուած է շուրջ 10 օր, մասնա-
ւոր կորիզային կեդրոնին մէջ եւ շրջակայքը
ծայր տուած հրդեհներուն պատճառով:

Բազմաթիւ ուղղաթիւներ 5 հազար թոն
աւազ, կաւ, ցիւր, կալիւր թափած են հնոցին
վրայ՝ կրակը մարելու եւ հիւլեական գործո-
ղութիւնները դադարեցնելու համար:

Հնոցին կեդրոնէն արձակուած շողապարակ
նիւթերուն ուղղակիօրէն ենթակալ այդ ուղ-
ղաթիւներուն օդաշունչը արկածին առաջին
գոնիւրէն պիտի դառնային:

Նոյնմբեր 1986ին աւարտած է կառուցումը
պեթոնէ ալն «գեղեցիկ»-ը, որ սկզբունքով
թիւ 4 հնոցը պիտի մեկուսացներ արտաքին աշ-
խարհէն:

Մինչ շփոթարձակ նիւթերու «ամպ» նախ

Յատուկ տարագներով եւ դիմակներով
պաշտպանուած աշխատողներ կը պատ-
րաստուին արկածէն ետք վնասուած հնո-
ցին առաստաղը մաքրել:

Կ'ուղղուէր դեղի նիւստ եւ Սքանտինաւեան
երկրները, ապա՝ արեւմուտք, աւելի ուշ, դե-
ղի հարաւային Եւրոպա ուղղուելու առաջ, այդ
նիւթերը, «շնորհիւ» անձրեւներուն, կը հաս-
նէին հնոցներուն, բուսականութեան...

Բնականաբար, անշուշտ, կորիզային կեդ-
րոնին մօտակալ գօտիները ամէնէն աւելի ազ-
դուած են արկածէն: Ապրիլ 27ին (աղետին յա-
ջորդող օրը) իշխանութիւնները 30 քմ. շառա-
ւիղով շրջանէ մը ամբողջ բնակչութիւնը հե-
ռացուցած են: Քանի մը ժամուան ընթացքին
115 հազար հոգի իոյս տուած է շրջանէն:

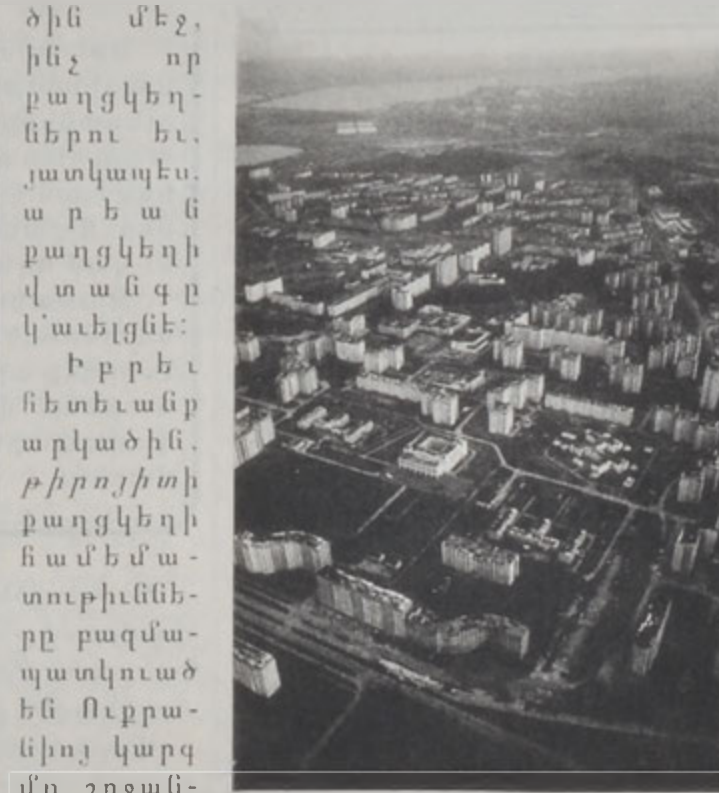
ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՎՆԱՄՆԵՐԸ

Նախագահ Լեոնիտ Բուչմա Ապրիլին Ուք-
րաինայի խորհրդարանին մէջ իր արտասանած
մէկ խօսքին ընթացքին կը յայտնէր, թէ 3.5
միլիոն ուքրաինացի քաղաքացիներ (որոնց մէկ
միլիոնը՝ անչափահասներ) Զենոնովիլի աղետին
վատ ազդեցութիւնը կրած են:

Փոխ վարչապետ Վասիլ Տուրտինեցի համա-
ձայն, 1986էն ի վեր արձանագրուած 4299 մա-
հեր ուղղակիօրէն Զենոնովիլի արկածին կապ-
ւած են:

1986ի պայթումէն ետք կազմուած «ամպ»-ին
մաս կազմող շողապարակ 2 նիւթեր՝ իոտ 131
եւ սեզիոմ 137 վարակումի գլխաւոր աղբիւրը
կը կազմեն: Վարակուած բոլոր ուտելով կամ
աղբ բոլորը կերած անասուններուն կաթը խմե-
լով՝ իոտ 131ը կ'անցնի արեան մէջ եւ կը հաս-
տատուի թիրոխտին մէջ (իոտը այս գեղձին
հորմոնները կազմող գլխաւոր նիւթերէն մէկն է),
գոր շողապարակ կը դարձնէ:

Գաղով սեզիոմ 137-ին, անիկա մարմնին ամէն
կողմերը կը տարածուի, նաեւ ոսկորներու ծու-

Չենոպիլի կայանին մէջ
աշխատող անձնակազմին
համար կառուցուած Փրի-
փիաթ քաղաքին բնակիչնե-
րը պայթումէն 2 օր ետք հե-
ռացուած են՝ զայն մտածքա-
ղաքի մը վերածելով:

մօտ: Արդէն երեխաներու մօտ մինչեւ օրս թի-
րոխտի քաղցկեղի 700 պարագաներ արձա-
նագրուած են:

Կալ նաեւ պարագան այն հազարաւոր աշ-
խատողներուն (քաղաքային եւ զինուորա-
կան՝ 600 հազարէն 800 հազար հոգի), որոնք
շողարձակումի մէջ համեմատութիւններուն հե-
թարկուած են արկածէն անմիջապէս ետք,
«մաքրագործումի» եւ հնոցը չէզոքացնելու աշ-
խատողներուն ընթացքին: Ըստ Ուքրաինայի
փոխ վարչապետին, 1987ին այդ աշխատող-
ներուն 78 առ հարիւրը առողջական լաւ վիճա-
կի մէջ էր, մինչ այսօր այդ համեմատութիւնը
միայն 20 առ հարիւր է:

Բազմաթիւ «մաքրագործողներ» (անոնք
այսպէս կը կոչուին) ներկայիս կը դարձան-
ւին Ուքրաինայի յատուկ մէկ դարձանատան մէջ՝
երկրին միակ կեդրոնը, ուր մարդոց վրայ շո-

30 ՄԻԼԻՈՆ ՀՈԳԻ ՎՏԱՆ ԳՈՒԱԾ

«Տը Նի Սալոնքիս» թերթը իր Ապ-
րիլի համարին մէջ կը յայտնէ, թէ աւելի
քան 30 միլիոն հոգի կրնան վարակուիլ
Զենոնպիլի կորիզային կայանին վայրէն
անցնող շողապարակ գետներու ջրերէն
պատճառով:

Ցերկիւմբէ 59 գիտնականներ դիմած
են ուսումնասիրութեան մը, որուն ար-
դիւնքները ի յայտ բերած են, թէ ողողում-
ները իրենց հետ կը տանին 10 տարի
առաջ պայթած հնոցին շուրջ մետրու
շողապարակ թափօններ:

Ըստ գիտնականներուն, կայանին շր-
ջանէն դէպի վար հոսող ջրերի բնական
ընդունարանները 9 միլիոն ուքրաինացի-
ներու ըմպելի ջրու եւ 23 միլիոն այլ ուր-
բանացիներու ոռոգումի ջրու եւ ձուկ կը
հայթայթեն, ինչ որ անոնց կացութիւնը
վտանգաւոր կը դարձնէ:

ղարձակումի ազդեցութիւնները կ'ուսումնա-
սիրուին:

Դարձանատան պատասխանատու բժիշկը կը
յայտնէ, թէ պայթումին յաջորդած առաջին
ամիսներուն 237 հոգի շողապարակու-
մի հիւանդութեան տառապած են,
անոնցմէ 134ը մահացած է:

Միւս կողմէ, հոգեբանական վնաս-
ներուն պատճառով այդ մարդոց մօտ
անձնասպանութեան, գլխեմոլութեան եւ
այլ մոլութիւններու համեմատութիւն-
ները ան արձանագրած են:

Մասնագէտներուն համաձայն, երկար
տարիներ անհրաժեշտ պիտի ըլլան լիո-
վին հասկնալու համար Զենոնովիլի ար-
կածին ազդեցութիւնները մարդոց
առողջութեան վրայ:

ԶԳՈՒՇԱՅՈՒՄՆԵՐ

Զենոնովիլի աղետին տասնամեակը
առիթ մը եղաւ, որ մասնագիտական
բազմաթիւ թերթեր տեղեկագիրներ հրա-
տարակեն նախկին Խ. Միութեան մէջ
գտնուող կորիզային կայաններուն ներ-
կայացուցած վտանգին մասին:

- «Պուլբըն Աֆ Տի Աթում'ըր Սալոն-
քիս»-ը թերթին Ապրիլի համարին մէջ

յոյս տեսած շարք մը տեղեկագիրներ կը զգու-
շացնեն, թէ նախկին Խորհրդային Միութեան
մէջ կորիզային մեծ արկածի մը վտանգը այ-
սօր աւելի մեծ է, քան՝ 10 տարի առաջ:

Քանատայի Ալպըրթա համալսարանին պատ-
մաբաններէն Տէյլիտ Մարփըլը կ'ըսէ, թէ նոր
անկախացած հանրապետութիւններուն մէջ կո-
րիզային ուժանիւթի հարտարարութեան վի-
նակը մտահոգիչ է, եթէ ոչ՝ անազանգային:

- Միւս կողմէ, «Սալոն» թերթին Ապրիլի
թիւն մէջ յոյս տեսած տեղեկագիրներ կը քն-
նարկեն կորիզային արկածին առողջապահա-
կան հետեւանքները եւ ապագայի ապահովու-
թեան ապահովող վտանգները:

Գիտնականներ յատկապէս հարց կու տան,
թէ ինչ կրնալ պատահալ ըլլալ քանդուած հնո-
ցին մէջ գտնուող 190 թոն իւրանիում պարու-

Ուքրաինայի չափազանց շողապարակ
մէկ շրջանին մէջ 1986ի աղետէն ետք
ծնած այս տղեկը միայն մէկ թեւ ունի:

Անցեալ շաբաթ բրիտանացի գիտնա-
կանները կը յայտնէին, թէ առաջին ան-
գամ ըլլալով փաստ գտած են, թէ Զենոն-
պիլի կորիզային կայանին մօտ ծնած երե-
խաներուն ծիւցերը փոփոխութեան ենթա-
կուած են:

Նակող վառելանիւթին: Անիկա կրնալ թիւ 4
հնոցին աւերակներուն տակ թաղուած ըլլալ,
կ'ըսեն գիտնականները, կամ՝ կեդրոնին շրջա-
կայքը տարածուած:

Ուքրաինացի եւ ամերիկացի մասնագէտներ
յայտնած են, թէ արկածահար հնոցի կառուցին
տակ հաւաքուող ջուրը կրնալ պատճառ դառ-
նալ իրեքալորդ գործողութիւններու, որոնք
հոն մնացած վառելանիւթին հետ նոր արկած
մը կրնան յառաջացնել:

- ՄԱԿի Կորիզային Գործակալութիւնը Ապ-
րիլի սկիզբը կը յայտարարէր, թէ նախկին Խ.
Միութեան մէջ Զենոնովիլի կորիզային հնոց-
ներու տիպի հնոցներ ապահովութեան հսկա-
յական վտանգ մը կը ներկայացնեն:

Գործակալութեան բանբերը՝ Հանս Մէյլը
կ'ըսէ, թէ RBMK տիպի հնոցներուն գլխաւոր
վտանգը այն է, թէ անոնք կրնան ալիւլ ալիւլի-
սի ձեւով, որ ալ հնոցներ չեն ալիւլը:

Հրդեհի հաւանականութիւնը եւ այն վտան-
գը, թէ հսկայական հրդեհ մը կրնալ շողապա-
րակ նիւթեր դեղի մթնոլորտ հասցնել, շատ
մեծ են, կը յայտնէ Մէյլը:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
(Օգտագործուած աղբիւրներ՝
«Ռեօբըր». «Սիւսս Է Կի»)

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
«ՀԱՄՕ ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ»
ՄԱՍՆԱԾԻՒԴԸ
Կը ներկայացնէ՝
«ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ
ԶԱՆԳԱԿԱՏՈՒՆ»
Գեղարուեստական յայտագիր՝
ԱՍՄՈՒՆԵ, ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ, ԵՐԳ
Հովանաւորութեամբ եւ նախագահութեամբ՝

ՀՈԳԸ. Տ. ԳԵՂԱՄ ՎՐԴ.
ԽԱԶԵՐԵԱՆԻ
(Առաջնորդական Տեղապահ
Լիբանանի Հայոց Թեմին)

Տեղի կ'ունենայ Երեքշաբթի, 30 Ապրիլ 1996,
Երեկոյան ժամը 8ին, 3. ՏԻՐ Մեթոնեան սրահին
մէջ:

**ՌԱՅ 3 ՏԱՐԻ ԵՒՍ ՊԻՏԻ
ՄՆԱՅ ՓԱՐԻՉ**

320871, 582658 և 03-368478 քիւերուն:

2 1 2 0 1 2 4 7

ՔԼԻՆԹԵՐՆԻ ՀԵՏ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹՅՆ

ԱՐԱՖԱԹ ՌԻԱԾԻՆԿԹԸՆ Կ'ԵՐԹԱՅ

ԳԱՀԻՐԷ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Երկուշարթի օր Գահարէ հասաւ, տեսակցութիւն ունենայու համար նախագահ Հիւսնի Մուպարաֆի հետ:

Տեսակցութեան ընթացքին, Արաֆաթ Մուպարաֆի պիտի գեկուցէ Պաղեստինի Ազգային Խորհուրդի ժողովին եզրակացութիւններուն եւ յատկապէս ՊԱԿի Ուխտի կարգ մը յօդուածները փոփոխութեան ենթարկելու քուէլին մասին:

Պաղեստինեան աղբիւրներ հաւաստեցին, որ Արաֆաթ Երեքշարթի օր (այսօր) Ուաշինթընի պիտի ուղղուի եւ տեսակցութիւն պիտի ունենայ նախագահ Պիլ Բիլնթընի հետ: Աւելի ուշ, Սպիտակ Տան պաշտօնատարներ խոսն, որ տեսակցութեան ժամադրութեան հարցը չէ հաստատուած, թէեւ տեղեակ են, որ Արաֆաթ Միացեալ Նահանգներ պիտի այցելէ այս շարթուան ընթացքին:

ԶԻՆԵԱԼ ՄԻԶԱԴԷՊ ԵՒ ՊԱՅԹՈՒՄ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷԶ

ԱՆԳԱՐԱ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Թուրք ոստիկան մը սպանուեցաւ եւ երկու ուրիշներ վիրաւորուեցան Պոլսոյ մէջ, երբ չորս գինեայներ ոստիկանատան մը վրայ յարձակեցան Կիրակի գիշեր, հաղորդեց «Անարդիւս» լրատու գործակալութիւնը:

Միջադէպին վիրաւորուած է նաեւ քաղաքային մը, որ ենթադրարար յարձակողներէն մէկն էր: Որեւէ չարժուծ չէ ստանձնած գործողութեան պատասխանատուութիւնը:

●**ՌՆՅՆ ԳԻՇԵՐԸ**, աւան մը պայթեցաւ ռուսական «Ալֆովուր» օդանաւային ընկերութեան Պոլսոյ գրասենեակին դիմաց: Զոհեր չարձանագրուեցան:

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՐՏՔԵՐԸ ՎԵՐԱԴԱՍԱՒՈՐՈՒԱԾ

ՓԱՐԻՉ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Ռուսիա Երկուշարթի օր երկար տեւողութեան վրայ պարտքերու վերադասաւորման կարեւոր համաձայնագիր մը կնքեց փոխտնութիւններ կատարող Փարիզի Ակումբին հետ: Անոր նպատակը տնտեսական արեւելադրուներուն գործիք կանգնել է, ինչպէս նաեւ կանխարգիւծել, որ Ռուսիա ապագային դարձայ պարտքերու թեթեւացումին համար առաջարկ ներկայացնէ:

Հաղորդակցութեան մը մէջ, Ակումբը յայտնեց, որ Ռուսիոյ 40 միլիոն տոլարի հասնող պարտքերը 25 տարուան ժամանակաշրջանի մը ընթացքին պիտի հատուցուին: Բանակցութիւնները 4 օր տեւած էին:

«ԽԵՆԹ ԿՈՎԵՐ»Ը ԿԸ ԽԱՆԳԱՐԵՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՅԱՐԱՔԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Բրիտանիոյ վարչապետ ծոն Մէյճոր Երկուշարթի օր բանակցութիւններ ունեցաւ Գերմանիոյ իր պաշտօնակիցին՝ Հելմութ Քոհլի հետ, մինչ «Խենթ կովու» հիւանդութեան պատճառով ստեղծուած տագնապը տակաւին յուժուծ չէ գտած:

Գերմանացի պաշտօնատարները հաւանական նկատեցին, որ Քոհլ մերժէ բրիտանական կովերու արտածումին դէմ դրուած արգելքը կանխահասօրէն ջնջելու Մէյճորի առաջարկը:

Բրիտանիոյ երկրագործութեան նախարար՝ Տակրոս Հոկ Երկուշարթի օր ըսաւ, թէ Եւրոպական Միութեան հաստատած արգելքը՝ բրիտանական կովու միսին արտածումներուն դէմ, անմիջապէս պիտի չջնջուի, սակայն ան յոյս յայտնեց, որ անիկա աստիճանադար տեղի ունենայ:

ՀԵՐԱՌՈՒ Կ'ԸՆԴՈՒՆԵՒ Հ.Յ.Դ. ...

1

ներկայացնող պատուիրակութիւն մը այցելեց Պոսթինի (Ա) - ալ, ալ չ'ընդունաւ չ'առաջարկը: Հիւանդանոցը եւ ընդունուեցաւ: Լիրանանի հանրապետութեան նախագահ Իլիաս Հըրաուրի կողմէ. ներկայ էին նախագահին տիկինը եւ այլ պաշտօնատարներ:

Պատուիրակութեան մաս կը կազմէին ՀՕՄԻ, Հ. Մ. Ը. ՄԻ, Համազգայինի, «Հայրենիք» հրատարակչատան, «Հայրենիք» շարթթաթերթին, «Արմինի Ռիլի»-ի եւ Հայ - Քրիտանի Ոստմնախօսութեան կեդրոնի ներկայացուցիչները:

Պատուիրակութիւնը իր յարցանքը եւ գորակցութիւնը յայտնեց Լիրանանի, անոր այժմու դժուարին կացութեան մէջ, ինչպէս նաեւ չլուսափոյթ ապաքինում մ'աղծեց նախագահին, որ, ինչպէս ծանօթ է, անցեալ շարթթ վիրաւորութեան մը ենթարկուեցաւ այս հիւանդանոցին մէջ:

Ողջնի ու փոխարարձ յարցանքի արտայայտութիւններէ ետք, յարգին նախագահը շնորհակալութիւն յայտնեց Իւանակցութեան ու Պոսթինի մեր հայ գաղութին աջակցողներուն համար: Նախագահը արտայայտուեցաւ նաեւ իսրայէլեան յարձակումին տեղեւծ ներկայութիւնը վիճակին մասին եւ յոյս յայտնեց, որ միջազգային հանրային կարծիքը պիտի գտապարտէ Իսրայէլի ընտարարները, որոնց հետեւանքով 400 000 իսրանացի քաղաքացիներ անպատպար գաղթականի վիճակին մատուցած են:

Այցելութեան ընթացքին, Կ. Կոմիտէի ներկայացուցիչը 19րդ ու 20րդ դարերու հայ նկարիչներու նուիրուած դեղատիպ հատոր մը նուիրեց նախագահին:

ՔՈՒԷՅԹԻ ՀԱՅՅՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ՕՒԱՆԳԱԿԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ

ՅԱՅՄԻԿ ԹԱԿԱՅԻՆՈՒՆԻՆ՝ ՔՈՒԷՅԹԻՆ:

Ընդառաջելով Քուէթի մօտ Լիրանանի դեսպանին կոչին, Քուէթի Հայ համայնքի Ազգային վարչութիւնը անցեալ շարթթ նախաձեռնեց Լիրանանի նիւթական օժանդակութիւն հասցնելու աշխատանքին:

Հանգանակուած գումարը դեսպանատան միջոցով փոխանցուեցաւ Հայրաւային Լիրանանի աղ տեաներուն եւ րու-նաղ աղծածներու ֆոնդին: Միաժամանակ դեսպանին հաղորդուեցաւ Քուէթի Հայութեան գորակցութիւնը Լիրանանի ու անոր ժողովուրդին:

ՏՈՒՏԱԵՒԻ ՅԱԶՈՐԴԸ՝ ԵԱՆՏԱՐՊԻԵՒ ԵՒՍ ԶՈՏ՝ ԲԱՆՈՒՄՆԵՐՈՒ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Զեչէն ըմբոստեն-րու դեկալորութիւնը ստանձնելէն շարթթ մը ետք, Զելիմսան Եանտար-պիւ եւ Կիրակի գիշեր գոհ-զացած է միջակիցներու միջեւ տեղի ունեցած բա-խումի մը, հաղորդեցին ռուսական լրատու գործա-կալութիւնները եւ Զեչէնի մէջ Ռուսիոյ համակիրները, Երկուշարթի օր: Ընդ-դիմադիրները փութացին հերքելու յուրը, սակայն Եանտարպիւի ճակատա-գիրը կը մնայ անորոշ:

Եանտարպիւի (44 տա-րեկան), որ յաջորդած էր հրթիռի մը պայթումին գոհ-զացած ճոհար Տուտաեւի, Ուուր - Մարթանի մօտ (մայրաքաղաք Կրոզնիէն 25 քմ. հարաւ) այլ անջա-տողականներու հետ գինե-ալ բախումի մը գոհ գա-ցած է, լաին Մոսկուայի մօ-տիկ աղբիւրները:

Անոր մահը (եթէ չհաս-տատուի ըմբոստենութիւն կողմէ), ցուցանիշ մը կը նկատուի, թէ գինեալ դե-կալորութեան մէջ իշխա-նութեան չուրջ սուր պայ-քար կայ:

«Լր. Ի. Ա.» լրատու գոր-ծակալութիւնը յայտնեց, թէ լատուրի փաստերուն, Եանտարպիւ եւ գինեայնե-րուն միջեւ «հաշիւներու մաքրութեան» գոհ զացած է:

Երկուշարթի օր Զեչէն ըմբոստեն-րու դեկալորութիւնը ստանձնելէն շարթթ մը ետք, Զելիմսան Եանտար-պիւ եւ Կիրակի գիշեր գոհ-զացած է միջակիցներու միջեւ տեղի ունեցած բա-խումի մը, հաղորդեցին ռուսական լրատու գործա-կալութիւնները եւ Զեչէնի մէջ Ռուսիոյ համակիրները, Երկուշարթի օր: Ընդ-դիմադիրները փութացին հերքելու յուրը, սակայն Եանտարպիւի ճակատա-գիրը կը մնայ անորոշ:

Եանտարպիւի (44 տա-րեկան), որ յաջորդած էր հրթիռի մը պայթումին գոհ-զացած ճոհար Տուտաեւի, Ուուր - Մարթանի մօտ (մայրաքաղաք Կրոզնիէն 25 քմ. հարաւ) այլ անջա-տողականներու հետ գինե-ալ բախումի մը գոհ գա-ցած է, լաին Մոսկուայի մօ-տիկ աղբիւրները:

Անոր մահը (եթէ չհաս-տատուի ըմբոստենութիւն կողմէ), ցուցանիշ մը կը նկատուի, թէ գինեալ դե-կալորութեան մէջ իշխա-նութեան չուրջ սուր պայ-քար կայ:

«Լր. Ի. Ա.» լրատու գոր-ծակալութիւնը յայտնեց, թէ լատուրի փաստերուն, Եանտարպիւ եւ գինեայնե-րուն միջեւ «հաշիւներու մաքրութեան» գոհ զացած է:

ԶԻՆԱՍԱՆ ՄԵՂՄԱՅՈՒՄԻ ԿՈԶ Կ'ՈՒՂՂԷ ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ

Զինաստանի արտաքին գործոց նախարար Քիւսն Քի-չէն երէկ կոչ ուղղեց Միացեալ Նահանգներուն, որպէս-գի իրենց տագնապալի յարաբերութեանց մէջ «մուկը փիղի չվերձեն», սակայն նաեւ անիկա ողջունեց ամե-րիկեան նորագոյն յանձնաւորութիւնը՝ թախանը իրեւ Զինաստանի մէկ բաժինը ճանչնալու:

Միւս կողմէ, Քիւսն ըսաւ, թէ Զինաստանի դէմ առեւտրական պատժամիջոցներ հաստատելու Ուաշինթ-թընի սպառնալիքները, կտրիգային կազմածներու տա-րածման ամբաստանութեամբ, անընդունելի են:

Քիւսն արտաքին գործոց նախարար Ուուրն Քրիս-թաֆըրի հետ Լա Հէյի մէջ այս ամսուան իր հանդիպումը դրական նկատեց, ինչ որ վերաբերի 2 երկիրներուն մի-ջեւ տարակարծութիւնները նուազեցնելու՝ առեւտու-րի, Թախանի, մարդկային իրաւանց եւ կտրիգային գէնքերու տարածման հարցերով:

Միւս կողմէ, Զինաստանի արտաքին գործոց նախա-րարութիւնը հաղորդագրութեան մը մէջ գգուչացուց Միացեալ Նահանգները, ըսելով, որ ամերիկեան արտա-ծումի - ներածումի դրամատան փոխատուութիւնը ու-չացնելու անոնց որոշումը կրնայ առեւտրական կապե-րուն եւ Զինաստանի մէջ առեւտրական շահերուն վնա-սել: Գումարները հարաւային Կուսակիւծ չըջանին մէջ միջոցը մը կատարուին պիտի օգտալործուին:

●**ԹԱՅՈՒԱՆ** երէկ վերանորոգեց Զինաստանի հետ կէս-պաշտօնական բանակցութեանց վերսկսման իր կո-չը, բանակցութիւններուն սկսման 3րդ տարեդարձին առիթով:

(ՌԷՕԹԸԼՐ)

ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ. - Բրիտանիոյ ընդգլխավոր Աշխատաւորական Կուսակցութիւնը 22 կէտի առաւելութիւն մը ունի իշխող Պանպաղաւ-կան Կուսակցութեան վրայ. ըստ Կիրակի օր լոյս տեսած ըսգարալուի մը արդիւնքներուն:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ. - Իսրա-էլեան ոստիկանութիւնը յայտնեց, թէ մերքիքացի մահացած կրօնականի մը դիպքներութիւնը ցոյց տուած է, որ ան չափազանց ուռեւելէ մահացած է: Քլաուաի Մաթէա Մետի-ան (34 տարեկան) Շարթթ օր Երուսաղէմի ամէնէն սուր բեկեղեցիին մէջ դրո-նուող իր սենեակին մէջ մահացած գտնուած էր:

ԱՍԻՈՒԹ. - Հարաւային Եգիպտոսի մէջ ոստիկա-նութիւնը ձերբակալած է 3 ամբաստանեալներ, որոնք մեռած էշեր գնած են եւ անոնց մ'ուր իրեւ կովու մ'իւ ծախած են: (Ազգլիւ) դիմագրաւած տգեղային շահագոր-ծում...):

ԹԵՀՐԱՆ. - Իրանի խորհրդարանը Կիրակի օր որդեգրեց օրէնք մը, որ հանրային մշտրերուն մէջ ծխախոտի գործածու-թիւնը կ'արգիւնէ: Օրէնքը յարգողները 20 հազարէն 100 հազար ուրա (7էն 33 տոյար) տուգանքի կրնան ենթարկուիլ:

ՀՈՆԿ ԲՈՆԿ. - Ըստ հոնկ քոնկեան թերթի մը, չինական բանակը, Թայ-ւանի մօտ գտնուող 2 նա-

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԻԶԱԴԷՊ ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ՄԷԶ. 34 ԶՈՂ

ՓՈՐԹ ԱՐԹԸԼՐ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Աւստրալիոյ Թաս-մանիա նահանգին մէջ գինեալ մը խճողուած սրճարան մը մտաւ Կիրակի օր եւ փաժիուշտներու տարաքի մը տակ առաւ ներկաները: Աւելի քան 20 գոհ արձանագրու-եցան:

Սրճարանէն դուրս գալով, ան քանի մը հանգրուա-նով սպաննեց նաեւ ուրիշներ, որոնց կը հանդիպէր, գոհերուն թիւը բարձրացնելով 32-ի: Ոստիկանութիւնը կ'ըսէ, որ գոհերուն թիւը 34էն վեր բարձրանայ, որով-հետեւ վերջին կայանին երեք պատանդներուն դիակնե-րը տակաւին չէին գտնուած Երկուշարթի առտու, երբ գինեալը ձերբակալուեցաւ:

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց 28 տարեկան գինե-ալը, երբ ան դուրս ելաւ պանդիկ մը, ուր պատանդ-ներ պահած էր գիշերը: Զինեալը կը փորձէր փախուստ տալ հրդեհ առած պանդիկէն: Անոր ինքնութեան մասին ոչինչ փոխանցուեցաւ, սակայն ըստ ոստիկանութեան, ան անհաւասարակ շիւռ մըն է, որ նախապէս ալ հարցեր ունեցած է:

●**ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ** էլիգապէթ Բ-թագուհին ցաւակցու-թիւն ուղղեց Ժամանկոյ ժողովուրդին, յայտնելով, որ Կիրակի օրուան ջարդը վերապրեցուց Սկոտլոյդ պրո-ցին արիւնալի դէպքին (16 մանուկներու սպանութիւն) յիշատակը:

ՄԵՐՊԻԱ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԼԱ ՀԷՑ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Սերպիա Երկուշարթի օր կոչ ուղղեց Ժամաշխարհային Ատեանին, որպէսզի հրա-ժարի նկատի ունենայ Պոսնիոյ կողմէ իրեն դէմ ուղ-ղուած ջարդի ամբաստանութիւնը, ըսելով, որ Պելկ-րատ Պոսնիոյ պատերազմին մէջ որեւէ դերակատարու-թիւն չէ ունեցած:

ՄԱԿԻ ատեանի ներկայիս նոր նստաշրջան մը սկսած է Պոսնիոյ 1993-ի ջարդերուն եւ անոնց կապուած՝ Եու-կոսլաւիոյ ուղղուած ամբաստանութիւններուն մասին:

Սերպիոյ ներկայացուցիչը յայտնեց, թէ Պոսնիոյ տագնապը քաղաքացիական պատերազմ մը էր, անոր իսլամ, սերպ եւ խրուաթ համայնքներուն միջեւ:

ԱԶՆԱՐ ՎԱՐԶԱ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԻ ՀԱՍՆԻ ՈՒՇԱՅՈՒՄՈՎ

ՄԱՍԻՏ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Պահպանողական դեկա-վար Խոսկ Մարիա Ազնար կը պատրաստուի յառաջիկայ շարթթավերջին վարչապետութեան պաշտօնը ստան-ձնելու, 13 տարի տեւած ընկերակրականներուն իշխանու-թենէն ետք, սակայն քաթալան ազգայնականները, որոնց ձեռքն է իշխանութեան հաւասարակշուութիւնը, սկզբունքով որեւէ ատեն կրնան գայն լքել:

Ճշարթուան բանակցութիւններէ ետք, քաթալանեան րը Կիրակի օր վաւերացուցին համաձայնութիւն մը՝

փոքրամասնութեան կառավարութեան մը գօրապիկ կանգնելու եւ կաշուն խորհրդարան մը ապահովելու համար, տրուած ըլլալով, որ Ազնարի Ժողովրդային Կուսակցութիւնը Մարտ 3-ին տրուութիւններուն չէր կրը-ցած բացարձակ մեծամասնութիւն ապահովել (20 աթուս նուազ ձեռք ձգելով):

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍԱՏ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՄԱՍՈՒՏ ՊԱՐԶԱՆԻՆ

ԴԱՄԱԿՈՍ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Սուրիոյ նախագահ Հաֆէզ Ասատ Շարթթ օր տեսակցութիւն ունեցաւ իրաք-ցի քուրդ դեկավար Մասուտ Պարզանիի հետ, որ Դա-մասկոս կ'այցելէր, քննարկելու համար Սուրիոյ հետ գործակցութիւնը:

Նախագահական բանրեր Ժրպրան Քուրիկ յայտնեց, որ Պարզանի ընկերացող պատուիրակութեան անդամ-ներն այլ ներկայ էին տեսակցութեան:

Մէկ օր առաջ, Պարզանի տեսակցութիւն ունեցած էր Սուրիոյ մէջ իշխող Պաաս Կուսակցութեան փոխ ընդ-հանուր քարտուղար Ապտալա Ահմարի հետ:

«ՈՂԻ - ՀԱՐՍԵՐ»...

ՓԵՔԻՆ, 29 (ՌԷՕԹԸԼՐ) - Զինատանի ոստիկանու-րիւնը երկու հոգի ձերբակալեց Շաակկի Լաակկի մէջ, ուր անոնք կը փորելն գերեզմանները մեռած կիներու եւ դիակները կը ծախէին իբրեւ «ոգի - հարսեր», կը գրէ «Չալա Եուր Տէլլի»:

Ժակն եւ Զէկ 1995-ին գերեզմանէն Լաակկ Էիկ երկու կիներու դիակներ եւ զանոնք ծախած էին 241 եւ 120 տոլարի: Դիակները գնած էին ազգականները եր-կու աղբերու, որոնք առակց ամուսնանալու մահացած էին: Կիներուն դիակները ուղեւթ Եր քաղուէին անոնց հետ:

Զին գիւղացիներէն շատեր կը Լաակուս, որ առակց ամուսնանալու մահացած մարդիկ Լաակկալուի չմը-նան իրենց գերեզմաններուն մէջ, հետեւաբար անոնց ընտանիքները «ոգի - հարսեր» կը գնեն. յետ - մահու ամուսնութեան եւ Լաակկալու Լնչելու համար:

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լաակկի տակաւնին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման տակ հետեւեալ կը երկ կեւոքին.

- Մէկ սրբիլին 1.5090.00\$
- Ամերիկեան տոլարի փոխանակման տակ իբր. Մարք 1.5222/32
- Չուիքիթիկան ֆրանք 1.2326/36
- Պելիթիկան ֆրանք 31.28/32
- Պելիթիկան ֆրանք 5.1382/32
- Լաակկան իբր 1560.9/2.4
- Եւ 104.45/55
- Տուտական ըսրոն 6.7470/70
- Մէկ օմս ուկին 390.30/390.80\$